

Handläggare
Karin Carlsson
Tobias Åström Sinisalo

Datum
2014-02-28

Diarienummer
UAN-2014-0109

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsberättelse 2013

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att i enlighet med förslag godkänna nämndens Verksamhetsberättelse för 2013,

att överlämna Verksamhetsberättelse 2013 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering, bostadsförsörjning till nyanlända flyktingar, försörjning i vissa fall samt mottagning och introduktion till flyktingar som inte har rätt till etableringsplan och etableringsinsatser via Arbetsförmedlingen. Nämndens ansvar omfattar försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt, boende till vissa grupper, aktiverande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt arbetsrehabilitering och sysselsättning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden uppvisar ett överskott på nära nog 7,5 miljoner kronor för 2013. Den stora resultatförbättringen för UAN totalt jämfört med föregående år beror framförallt på att nämnden prioriterat och genomfört besparingsåtgärder för att nå en ekonomi i balans: samtliga nämndens verksamhetsområden redovisar ett bättre resultat än förra året.

UAN har utvecklat sitt arbete med medborgarinflytande. Under året har ett brukarråd skapats med utgångspunkten att träffa en grupp brukare för att fånga upp synpunkter på försörjningsstödsverksamheten som ska användas till förbättringar, två brukarråd har genomförts under 2013. Nämnden har beslutat att inrätta en ny form för medborgardialog: en medborgarpanel som består av föräldrar till ungdomar i gymnasieskolan.

Under 2013 har två innovationsupphandlingar genomförts för arbetsmarknadsinsatser och SFI. Innovationsupphandlingen har gett berörda medborgare större möjlighet att välja mellan olika alternativ genom ett bredare utbud med olika inriktningar.

Socialtjänst – försörjningsstöd har genomfört en genomgripande omorganisation under 2013. Alla brukare ska ha en kontinuerlig kontakt med en socialsekreterare och en utvecklingsinriktad handlingsplan. Syftet är att bryta det långvariga bidragsberoendet och minska den genomsnittliga bidragstiden men också rent administrativt att minska de höga handläggningskostnaderna för ekonomiskt bistånd som vi har i Uppsala. Bostadssamordningen har under året minskat sin kö till bostadssociala kontrakt radikalt. Vid årets slut fanns inga barnfamiljer i kö till verksamheten.

Navet är en ny organisation som sjuöptes under första halvåret 2013. Navet består av tre delar: utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Syftet är att underlätta för medborgaren att gå vidare i sin utveckling mot arbete eller studier vilket sammanfaller med UAN:s mål att fler ska ha egenförsörjning och att antalet bidragsmånader ska minska.

En stor satsning under 2013 är att erbjuda välfärdsjobb till ett större antal personer med långvarigt försörjningsstödmottagande. Barnfamiljer har prioriterats och under 2013 har 28 föräldrar anställts i välfärdsjobb. För den enskilda familjen har detta varit positivt och stärkt hela familjen.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf. Direktör

Bilaga 1 UAN Verksamhetsberättelse 2013

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsberättelse 2013

INNEHÅLL

6.0 Inledning	s 2
6.1 Politisk verksamhet	s 3
6.2 Infrastruktur, skydd- och konsumentfrågor	s 7
6.3 Fritid och kultur	s 9
6.4 Pedagogisk verksamhet	s 11
Gymnasieskola och Gymnasiesärskola	s 11-12
Vuxenutbildning	s 17
6.5 Vård och omsorg – ekonomiskt bistånd	s 21
6.6 Särskilt riktade insatser	s 27
6.7 Medarbetare och ledare	s 35

Rapporten har följande struktur

Under avsnitt 6.0 Inledning, redovisas ekonomiskt utfall för hela nämndens verksamhetsområde och en sammanfattning av verksamhetsberättelsen i sin helhet.

Under respektive politikområde presenteras en kort inledning om området, ekonomiskt utfall, viktiga händelser, uppdrag och mål, nyckeltal och framtid.

6.0 Inledning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare, samhällsorientering, bostadsförsörjning till nyanlända flyktingar, försörjning i vissa fall samt mottagning och introduktion till flyktingar som inte har rätt till etableringsplan och etableringsinsatser via Arbetsförmedlingen. Nämndens ansvar omfattar försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt, boende till vissa grupper, aktiverande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt arbetsrehabilitering och sysselsättning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden uppvisar ett överskott på nära nog 7,5 miljoner kronor för 2013. Den stora resultatförbättringen för UAN totalt jämfört med föregående år beror framförallt på att nämnden prioriterat och genomfört besparingsåtgärder för att nå en ekonomi i balans: samtliga nämndens verksamhetsområden redovisar ett bättre resultat än förra året.

Nämnden arbetar ständigt för att höja kvaliteten på gymnasieutbildningen i kommunen. Målet är att öka andelen elever som fullföljer sin skolgång, samt att främja de studerandes rörlighet och ungas möjligheter till arbete. Som ett led i detta arbete har nämnden under 2013 beslutat om att inrätta en mottagning, som startar 2014, för de gymnasieelever som avbryter sina studier. Där ska de erbjudas att slutföra sina studier på ett nationellt program men även få tillgång till andra stödjande insatser.

Under 2013 har Skolinspektionen genomfört tillsyn i Uppsala kommun där samtliga kommunala skolor och sex av de fristående gymnasieskolorna samt vuxenutbildningen har granskats.

UAN har utvecklat sitt arbete med medborgarinflytande. Under året har ett brukarråd skapats med utgångspunkten att träffa en grupp brukare för att fånga upp synpunkter på försörjningsstödsverksamheten som ska användas till förbättringar, två brukarråd har genomförts under 2013. Nämnden har beslutat att inrätta en ny form för medborgardialog: en medborgarpanel som består av föräldrar till ungdomar i gymnasieskolan.

Under 2013 har två innovationsupphandlingar genomförts för arbetsmarknadsinsatser och SFI. Innovationsupphandlingen har gett berörda medborgare större möjlighet att välja mellan olika alternativ genom ett bredare utbud med olika inriktningar. Framöver kommer nämnden även att titta på partnerskap som ett alternativ till upphandling och förtydliga hur ett partnerskap med en ideell aktör skulle kunna utformas.

Socialtjänst – försörjningsstöd har genomfört en genomgripande omorganisation under 2013. Alla brukare ska ha en kontinuerlig kontakt med en socialsekreterare och en utvecklingsinriktad handlingsplan. Syftet är att bryta det långvariga bidragsberoendet och minska den genomsnittliga bidragstiden men också rent administrativt att minska de höga handläggningskostnaderna för ekonomiskt bistånd som vi har i Uppsala. Bostadssamordningen har under året minskat sin kö till bostadssociala kontrakt radikalt. Vid årets slut fanns inga barnfamiljer i kö till verksamheten.

Navet är en ny organisation som sjösattes under första halvåret 2013. Navet består av tre delar: utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Syftet är att underlätta för medborgaren att gå vidare i sin utveckling mot arbete eller studier vilket sammanfaller med UAN:s mål att fler ska ha egenförsörjning och att antalet bidragsmånader ska minska. Under våren 2014 samlokaliseras alla navets utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser på Kungsgatan 85.

En annan satsning är att erbjuda välfärdsjobb till föräldrar med långvarigt försörjningsstödsomläggande. Under 2013 har 28 föräldrar anställts i välfärdsjobb. För den enskilda familjen har detta varit positivt och stärkt hela familjen. Satsningen kommer att fortsätta under 2014. Tendensen fortsätter också att peka mot lägre kostnader för utbetalt socialbidrag. Detta kan förklaras av att Navets verksamhet har fler med försörjningsstöd som tagit del av insatser än tidigare, bland annat genom välfärdsjobb.

Ekonomiskt utfall

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	1 621 606	1 592 996	1 623 811	28 610	-2 205	1 577 766
Kostnader	1 614 151	1 592 996	1 649 410	21 155	-35 258	1 658 593
Resultat	7 454	0	-25 599	7 454	33 053	-80 827

Årsresultat 7 454 tkr

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott med 7 454 tkr. Jämfört med prognosen per augusti har resultatet förbättrats med 33 053 tkr. Bokslut för 2013 utfaller enligt följande: politisk verksamhet 291 tkr, infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. (konsument) – 438 tkr, fritid och kultur 256 tkr, gymnasieskolan 31 554 tkr och gymnasiesärskola 8 952 tkr, vuxenutbildning – 1 849 tkr, ekonomiskt bistånd – 55 123 tkr, flyktningmottagning 11 716 tkr och arbetsmarknadsåtgärder 11 783 tkr.

Resultatet är jämfört med föregående år en förbättring med 88 281 tkr. Den stora resultatförbättringen för UAN totalt jämfört med föregående år beror på ett antal faktorer. Nämndens kraftiga underskott 2012 föranledde stora ansträngningar att skapa buffert inom varje verksamhetsområde inom nämndens budget för att parera det befarade och svårhanterliga underskottet på försörjningsstöd. För 2013 avsatte nämnden 27 328 tkr till ofördelade medel, vilket utgör cirka 2,1 procent av kommunbidraget. Det är en höjning mot tidigare år, 2011 avsattes cirka 1,5 procent, och 2012 cirka 1 procent. För 2014 har ofördelade medel höjts ytterligare och utgör cirka 2,3 procent. Utöver det har nämnden genomfört besparingsåtgärder för att nå en ekonomi i balans och har lyckats mycket väl, särskilt avseende det faktum att samtliga verksamhetsområden redovisar ett bättre resultat än tidigare år.

6.1 Politisk verksamhet

Nämnden svarar för medborgarkontakter och omvärldsanalyser, beslut avseende budget, prognoser och uppföljningar, bokslut och utvärderingar, uppdragsplaner, upphandling och avtal inom nämndens ansvarsområde.

Nämnden företräder medborgarna och utvecklar former för medborgardialog samt omsätter fullmäktiges inriktningsmål och övriga kommunövergripande styrdokument till konkreta och mätbara uppdrag inom tillgängliga ekonomiska ramar. Nämnden företräder kommunen enligt Skollagen och förordningar inom gymnasiet, gymnasiesärskola, vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna, förutom vad gäller frågor om personal, organisering och utformning av verksamheten samt angående enskilda elever eller grupper i utbildning.

Politisk verksamhet omfattar också den politiska nämndens egen verksamhet. Nämnden har ett arbetsutskott som bereder ärenden till nämndens sammanträden och ett utskott för beslut i individärenden inom ramen för socialtjänstlagen och skollagen. Nämnden har även en utbildningsberedning och en arbetsmarknadsberedning. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är arbetsgivare för myndigheten för Socialtjänst-Försörjningsstöd, bostadssamordning och Navet. Nämnden ansvarar för myndigheten för bostadssamordning som arbetar på uppdrag av nämnden för hälsa och omsorg (NHO), socialnämnden för barn och unga (SBN), utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt äldrenämnden (ÄLN). Nämndens presidie deltar i den politiska styrgruppen för det bostadssociala samordningsuppdraget tillsammans med presidier för UAN, SBN, NHO och SBN. Nämnden finns även representerad i den politisk styrgrupp för flyktingar och ensamkommande barn som initierades under 2013.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd. Det innebär att nämnden ska vidta och främja kommunala åtgärder för att förebygga och minska verkningar av arbetslöshet och samverka med myndigheter och andra organisationer som arbetar med sysselsättningsfrågor. I samstämmighet med detta har ett AF-presidie inrättats där nämndens presidie

och kommunala tjänstemän samverkar med Arbetsförmedlingen för att förbättra möjligheten för arbetslösa att få arbete.

Nämnden har företrädare i Folkhälsorådet, Konsumentrådet och i gymnasieskolans programråd. Nämnden företräder Uppsala kommun i styrelsen för Samordningsförbundet i Uppsala län.

Nämnden medverkar vid upprättandet av långsiktiga verksamhets- och lokalbehov vad gäller gymnasieskolan samt boendeplan för särskilda bostadsbehov.

Ekonomiskt utfall politisk verksamhet

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	1 949	1 948	1 948	1	1	1 590
Kostnader	-1 658	-1 948	-1 948	290	290	-1 764
Resultat	291	0	0	290	291	-174

Årsresultat 291 tkr

Politisk verksamhet redovisar ett överskott med 291 tkr. Överskottet kommer av att kostnader för sammanträdesarvodena samt övriga kostnader är lägre än budgeterat.

Viktiga händelser

Med anledning av nämndens negativa ekonomiska resultat för 2012 och av att prognoserna för 2013 visade underskott har nämnden fattat beslut om åtgärder för att på sikt få en ekonomi i balans. På uppdrag av kommunledningskontoret har nämnden lagt förslag om förändringar och besparingar som främst berör försörjningsstöd och arbetsmarknad men även det egna kontoret. Åtgärderna har gett positiva resultat redan 2013, men kommer framför allt att ge resultat 2014 och 2015.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har med anledning av klagomål på försörjningsstödsverksamheten som inkommit till Socialstyrelsen genomfört en verksamhetstillsyn under 2013. I beslutet från IVO ska nämnden säkerställa att synpunkter och klagomål systematiskt sammanställs, analyseras och utvärderas.

Nämnden har vid två tillfällen träffat en grupp brukare för att fånga upp synpunkter på försörjningsstödsverksamheten. Brukarrådet har haft två träffar.

Ett samhällsbyggande som präglas av barnperspektivet kräver god kännedom om hur barn och unga har det. Under 2013 fattade nämnden beslut om att inrätta en ny form för medborgardialog, en medborgarpanel som består av föräldrar till ungdomar i gymnasieskolan.

Det bostadssociala uppdraget har följts av den politiska styrgruppen under året. Viktiga strategiska frågor har behandlats och problem kring roller, ansvar och tillhandahållande av bostäder har identifierats. Nämnden har i och med detta skrivit till kommunstyrelsen och begärt att denna utreder frågan om vilken nämnd som ska ansvara för verksamheten, finansieringen av densamma, hur beställningsprocessen ska se ut och hur kommunen ska säkerställa att beslut om bistånd till boende kan verkställas inom tre månader.

På uppdrag av kommunstyrelsen har nämnden arrangerat ett uppföljande besök av regeringens hemlöshetsamordnare. Syftet med besöket var att följa upp vad som hänt i kommunen när det gäller arbetet med hemlöshet och att informera om kommunens strategiska arbete för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Kommunen har beslutat att anta hemlöshetsamordnarens förslag till "Letter of intent" för kommunens arbete med hemlöshet.

Nämnden har fastställt en plan för konkurrensutsättning. Under 2013 har nämnden genomfört två innovationsupphandlingar för arbetsmarknadsinsatser och SFI. Både inom arbetsmarknadsinsatser och SFI så finns det fler utförare än tidigare. Innovationsupphandlingen har gett berörda medborgare större möjlighet att välja mellan olika alternativ. Några utförare som för få har valt har fallit bort under året.

Nämnden har i samverkan med bland andra Föreningen Barnombudsmannen i Uppsala genomfört lokala medborgardialoger genom att förlägga Mötesplatsen till city, Sävja och Gottsunda. Detta har ökat ungdomarnas tillgänglighet till förtroendevalda och fler ungdomar har haft dialog med förtroendevalda 2013 jämfört med år 2012. Därutöver har nämnden på egen hand anordnat en lokal medborgardialog med fokus på ungdomsarbetslöshet i Sävja.

Nämndens jämställdhetsintegrering är en naturlig del inom alla verksamhetsområden och utvecklas kontinuerligt. Ett av verksamhetsområdena där skillnaderna följs upp och analyseras är kunskapsresultaten i gymnasieskolan. Skillnaden i betygsresultaten mellan flickor och pojkar i gymnasieskolan är fortfarande påtaglig, flickor har högre resultat än pojkar.

Skillnad i procentenheter mellan kön: Andel elever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola

2010	2011	2012	2013		
Totalt	Totalt	Totalt	Y ¹	H ²	Totalt
7,6 %	7,3 %	9,2 %	9,9 %	3,6 %	7,2 %

Enligt Skolverket och Delegationen för jämställdhet i skolan (DEJA) är det framför allt pojkars inställning till skolarbetet som påverkar deras prestationer negativt. Att anstränga sig i skolan är generellt sett inte förenligt med normerna för hur en pojke ska vara. I elevenkäten för årskurs 2 på gymnasiet (2013) anger 83 procent av pojkarna att deras lärare förväntar sig att de ska nå minst betyget godkänt i alla kurser medan siffran för flickor är 90 procent.

Nationell forskning visar att flickor är mer stressade än pojkar, vilket också Landstingets undersökning *Ung Liv & Hälsa* visar. Av de elever folkbokförda i Uppsala kommun uppger 59 procent av flickorna i årskurs 2 att de ofta eller alltid känner sig stressade medan siffran för pojkar är 26 procent. För att höja killarnas skolprestationer och minska tjejernas stress i gymnasieskolan krävs olika pedagogiska metoder för att pojkar och flickor ska erbjudas likvärdiga möjligheter och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Nämndens jämställdhetsintegrerande arbete inom arbetsmarknadsområdet har visat att andelen kvinnor som har hänvisats till Navet för arbetsmarknadsåtgärder är större jämfört med 2012, men fortfarande lägre än andelen män. Skillnaderna mellan män och kvinnor har ökat väsentligt under året. Det går även att konstatera att en större andel av männen blir självförsörjande. Det finns yttre faktorer, t ex efterfrågan på arbetsmarknaden som påverkar detta. Samtidigt är det viktigt att motverka att kommunens och Arbetsförmedlingens insatser gynnar det ena könet mer eller att större resurser läggs på insatser till män.

¹ Yrkesprogram

² Höskoleförberedande

Det går även att konstatera att det är en större spridning mellan insatser/försörjningshinder för kvinnor än för män. Exempelvis får en större andel av kvinnorna rehabiliteringsinsatser eller är sjukskrivna. En förklaring till detta är att det är vanligt att kvinnor undermedvetet bedöms olika än män. Kvinnor bedöms oftare att de är längre från arbetsmarknaden än vad som är fallet, medan män bedöms stå närmare än arbetsmarknaden. Det har en viss grund i synen att kvinnor även betyngts med hushållets bördor och att de därmed är i behov alternativa lösningar. Dessa lösningar har ofta en sämre koppling till arbetsmarknad. Undermedvetna bedömningar av män tenderar att vara att de kommer att klara sig, trots att de i vissa fall inte är rustad för det, just med anledning av att de är män. Det kan också vara en förklaring till att en större andel av männen saknar insatser, och en större andel av kvinnorna får arbetsmarknadsinsatser via Arbetsförmedlingen.

Andel personer som får insatser, fördelat på kön

	Kvinnor	Män
2012	24 %	28 %
2013	26 %	38 %

En ny metod har utvecklats som förbättrar möjligheten att följa upp i vilken mån kvinnor och män hamnar i olika typer av insatser och vad dessa insatser leder till. Metoden ger möjlighet att se var personer befinner sig i socialbidragssystemet efter olika tidsperioder oavsett vilken tidpunkt de först blev beviljade socialbidrag. Detta kan ge avgörande information hur olika utförare tillgodoser kvinnors och mäns behov när bidragstagaren ska välja utförare. En sådan uppföljning kan även ge underlag till om det behöver genomföras kompletterande upphandlingar som riktar in sig mot mer specifika målgrupper, exempelvis män över 55 år med invandrarbakgrund. Eftersom nämnden är arbetsgivare till försörjningsstödsmyndigheten och Navet så finns det goda möjligheter att vidareutveckla jämställdhetsarbetet.

Framtid

Nämnden har inrättat en styrgrupp för mottagande av nyanlända flyktingar och ensamkommande barn. Syftet är att förbättra mottagandet och skapa en bättre samordning mellan kommunens olika verksamheter så att etableringen och integrationen underlättas.

6.2 Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m.

Nämnden ansvarar för konsumentrådgivning och budget- och skuldrådgivning samt kommunens skyldigheter enligt Skuldsaneringslagen. Nämndens ansvar omfattar även att ta fram behovsplaner för bostäder till särskilda grupper.

Perspektivet kring hållbar utveckling driver nämnden inom alla områden och följer upp samt stöttar gymnasieskolorna i deras arbete med utbildning för hållbar utveckling.

Nämnden samverkar med näringslivet och arbetsmarknadens parter för att skapa en bild av arbetslivets behov.

Ekonomiskt utfall

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	4 151	4 151	4 151	0	0	4 050
Kostnader	-4 589	-4 697	-4 592	-108	3	4 808
Resultat	-438	8 848	-441	107	3	-758

Årsresultat – 438 tkr

Konsumentfrågor redovisar ett negativt resultat på 438 tkr för 2013. Resultatet är i nivå med prognostiserat resultat, men en avvikelse med +107 tkr i förhållande till budget.

Underskottet, som var budgeterat, beror på ökade resurser för att korta väntetiderna för budget- och skuldrådgivningen samt en satsning på att öka gymnasieungdomars kännedom om privatekonomi.

Viktiga händelser

Konsument Uppsala har sedan 2011 ökat sina förebyggande insatser genom en extra satsning på riktade förebyggande informationsinsatser om privatekonomi och konsumenträtt på gymnasieskolor. Nämndens satsning på förebyggande insatser inom konsumentområdet minskar utanförskap och bidragsbehov på lång sikt. Under 2013 har en utvärdering av satsningen gjorts utifrån ett lärarperspektiv, elevperspektiv och Konsument Uppsalas synvinkel. Vad som konstaterades var att Konsument Uppsalas föreläsningar är ett populärt inslag i gymnasieskolorna och att en föreläsning av Konsument Uppsala är bättre än när samhällkunskapslärare förmedlar samma information, då Konsument Uppsala är experter på området. Utvärderingen är ett led i att den förebyggande insatsen på gymnasieskolorna blev en del av Konsument Uppsalas ordinarie verksamhet 2014.

Uppdrag och mål

Korta köer och tidig hjälp inom budget- och skuldrådgivning är centralt för att undvika ekonomiskt utanförskap. Väntetiderna var långa för budget- och skuldrådgivning under första halvåret 2013. Detta har sin förklaring i en ökad efterfrågan, bland annat beroende på att rådgivning erbjuds medborgare som har kontakt med myndigheten för bostadssamordning. Efter en kraftsamling och omprioriteringar arbetades kön bort under hösten.

Under 2010-2012 genomfördes projektet Gnistan som syftade till att ge skollära och pedagoger kompetensutveckling vad gäller entreprenöriellt lärande. Att projektet avslutats kan vara en förklaring till att det är något färre elever 2013 som upplever att skolan arbetar med ett entreprenöriellt förhållningssätt. För att fler skolor ska arbeta med ett entreprenöriellt förhållningssätt kommer det goda resultatet av projektet Gnistan synliggöras och spridas under 2014.

I min skola arbetar vi med ett entreprenöriellt förhållningssätt

2012	2013		
Totalt	Totalt	Flickor	Pojkar
72 %	68 %	72 %	64 %

Ett uppföljningsinriktat dialogmöte har genomförts med företrädare för romer, bl.a. ungdomar, i samarbete med barn- och ungdomsnämnden. Dialogen har lyft fram flera gemensamma frågor att arbeta vidare med, bland annat behovet av arbetsmarknadsinsatser, stöd till romska föreningar och behovet av brobyggartjänster. Vuxenundervisning i romani chib har startats i samverkan med Sensus och Romane Buca.

Framtid

Två utredningar från regeringen har lagts fram under hösten 2013 som innebär ett ökat behov av budget- och skuldrådgivning. Förslag finns till förändringar i skuldsaneringslagen från och med 1 januari 2015. Förändringarna syftar till att öka antalet skuldsaneringsansökningar och att antalet evighetsgäldenärer ska minskas. Utredningen föreslår en snabbare hantering av skuldsaneringsärenden, vilket innebär att kommunen behöver ha en beredskap för skyndsam handläggning.

6.3 Fritid och kultur

Nämnden har kontakter med och stöd till föreningar bildade på etnisk grund och med andra organisationer som regelmässigt bedriver integrationsfrämjande verksamhet.

Nämnden har tilldelats statsbidrag för stöd till föreningar inom ramen för Uppsala kommun som finskt förvaltningsområde.

Ekonomiskt utfall

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	1 638	1 598	1 658	40	-20	1 955
Kostnader	-1 382	-1 598	-1 617	216	235	-1 927
Resultat	256	0	41	255	215	28

Årsresultat 256 tkr

Fritid och kultur redovisar ett positivt resultat med 256 tkr för 2013. Under året har nämnden beviljat bidrag till 39 föreningar, lokala föreningar och organisationer bildade på etnisk grund; varav två startbidrag och 26 verksamhetsbidrag. Till 13 av de senare har också beviljats stimulansbidrag. Särskilt verksamhetsbidrag har beviljats till sju ideella föreningar/organisationer som främjar integration. Inom finskt förvaltningsområde har bidrag beviljats till fyra föreningar för stöd till insatser som främjar språk och kulturell identitet.

Årsresultatet ovan gäller bidrag till föreningar som får finansiering för integrationsprojekt eller föreningar bildade på etnisk grund. Övriga bidrag finansieras ur nämndens medel för samverkanslösningar/stadsdelsutveckling (se avsnitt 6.6).

Viktiga händelser

För att utveckla sin relation till och samspel med det civila samhället och dess organisationer har nämnden tagit initiativ till att få fram modeller för att tydliggöra samspelet med det civila samhället. Beslut kommer att fattas i mars 2014. Med modellerna vill nämnden tydliggöra hur nämnden kan bygga relationer till det civila samhället.

Tydligheten ska bidra till att det civila samhällets aktörer ska ha likvärdiga möjligheter att få stöd av nämnden. Stödet ska utgå från tydliga kriterier och upphandlingar utformas så att organisationer i det civila samhället kan delta i upphandling. Nämnden kommer även att titta på partnerskap som ett alternativ till upphandling och förtydliga hur ett partnerskap med en ideell aktör skulle kunna utformas. Under 2013 genomfördes en hearing med de representanter från civila samhället som berörs av nämndens bidrag.

Uppdrag och mål

Nämnden ger verksamhets- och projektbidrag till ideella föreningar, kooperativ och sociala företag för insatser med arbetsträning, rehabilitering och sysselsättning. Under 2013 har nämnden gett bidrag till tre ideella föreningar: Nyby Vision, Uppsala stadsmission och Röda korset Kupan. En av föreningarna, Uppsala Stadsmission, har också en verksamhet som fungerar som ett socialt företag. Utöver bidrag till ideella föreningar har ytterligare tre sociala företag: Ting och Kaka, Capella och Snidar beviljats bidrag. Två av dessa, Capella och Snidar, är sociala kooperativ. Under 2013 har ett nytt socialt företag, Social Ekonomi Uppsala, beviljats bidrag från nämnden för 2014. Insatserna beskrivs under kapitel 6.6. Nämnden ser positivt på att man har ett väl fungerande och varaktigt samarbete med flera ideella föreningar och sociala företag och de utgör ett bra komplement till de arbetsmarknadsinsatser nämnden har i övrigt. Under 2014 kommer nämnden att utveckla arbetet med

ideella föreningar och sociala företag ytterligare genom att utforma riktlinjer för bidrag till dessa samt utveckla uppföljningen av de insatser som de ideella föreningarna och sociala företagen erbjuder. Nämnden ställer sig också positiv till att ingå partnerskap med ideella föreningar och sociala företag när det finns goda förutsättningar för detta.

För integrationsinsatser i form av träffpunkter i Stenhagen, Sävja, Gottsunda och city gav nämnden ABF i Uppsala län, Studieförbundet Vuxenskolan, Gottsunda församling Svenska kyrkan och Katolska församlingen S:t Lars särskilt verksamhetsbidrag. Uppsala Röda Korskrets fick verksamhetsbidrag till Internationella Träffpunkten på Trädgårdsgatan. Vid träffpunkterna ges bland annat samhällsinformation, språkkurser, konsumentinformation, arbetsmarknadskunskap, läxhjälp, kurser i estetiska ämnen och föräldrautbildning. Träffpunkterna i Stenhagen och Sävja vänder sig främst till kvinnor. Föreningen Unga Lär Vuxna Internet, ULVIS, fick projektbidrag till sin verksamhet där ungdomar ur den egna etniska gruppen och språkgruppen lär vuxna att hantera Internet som verktyg i vardagen.

Föreningen Tjejers Rätt I Samhället, TRIS, har som målgrupp flickor och unga kvinnor i åldern 13 – 25 år som i sin vardag möter värderingar och normer som skiljer sig från majoritetsbefolkningens, och som behöver stöd och rådgivning om hur de ska förhålla sig i sin vardag. TRIS arbete syftar till att ge flickor och unga kvinnor som lever i hedersproblematik möjlighet till frirum, information och handlingskraft. Nämnden ger föreningen verksamhetsbidrag för kontinuitet och utveckling av arbetet. TRIS kommer med stöd av nämnden att producera en film som ska belysa vardagsheder utifrån ett ungdomsperspektiv och med den illustrera hur unga lever i normkonflikt mellan samhället och hemmet. Filmen har som målgrupp lärare och andra yrkesverksamma som kommer i kontakt med ungdomar.

För att manifestera kommunens mångkulturella karaktär gav nämnden stöd till Föreningen Kultur Alla till arrangemanget Kulturernas Karneval och till Gottsunda Dans och Teater att i samverkan med Teatergruppen Tio Fötter genomföra en scenkonstfestival under en vecka för barn, ungdomar och skolpersonal i Gottsunda. Teater- och dansfestivalen BUSIG förläggs, till skillnad från andra stora kulturevenemang, till stadsdelen Gottsunda. Nämndens stöd syftar till att stärka stadsdelens identitet och att ge barn, ungdomar, vuxna, lärare och andra intresserade möjlighet att ta del av kreativ kultur. Det bidrar till att bryta utanförskap och till ökad inkludering. Cirka 600 unga deltog i festivalen som omfattade 43 programpunkter med teater, dans, internationellt gästspel och workshops. Föreningen Kurdiska kulturcentret erhöll stöd till mångkulturellt arrangemang för ungdomar.

Verksamheten vid Mötesplats Kontakten i Gottsunda kommer sommaren 2014 att flytta till nya lokaler i Gottsunda Kulturhus i Gottsunda centrum. Bytet av verksamhetslokal ökar tillgängligheten för lokala föreningar till ändamålsenliga lokaler, ger bra möjligheter till samverkan med övriga aktörer i kulturhuset och kommer att bidra till ett ökat verksamhetsutbud i stadsdelen med förstärkta integrationsinsatser.

Framtid

Utifrån nämndens modeller för samspelet med civila samhällets organisationer ska nya regler och kriterier för nämndens stöd och samverkan med ideella organisationer tas fram. Nämndens förslag till modeller har gått på remiss till berörda föreningar. Beslut kommer att ske i mars 2014.

6.4 Pedagogisk verksamhet

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Nämnden har ansvar för utbildning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan av

- Uppsalaelever och elever från andra kommuner i kommunens gymnasie- och gymnasiesärskolor
- Uppsalaelever i gymnasie- och gymnasiesärskolor hos andra kommuner, landsting och fristående huvudmän, samt i svenska utlandsskolor
- uppföljning av ungdomar under 20 år som inte slutfört gymnasieskolan

Ekonomiskt utfall - gymnasieskola

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	907 334	906 845	911 434	489	-4 100	913 091
Kostnader	-875 780	-906 845	-900 061	31 065	24 281	-924 114
Resultat	31 554	0	11 373	31 553	20 181	-11 023

Årsresultat 31 554 tkr

Gymnasieskolans bokslut 2013 visar på ett överskott med 31 554 tkr. Överskottet är 20 818 tkr högre än tidigare prognoser för 2013 medan budget visar ett nollresultat, dock med en reserv av ofördelade medel på cirka 14 500 tkr. Beloppet för ofördelade medel höjdes för året till 1,5 procent av kommunbidraget på grund av fjolårets underskott, samtidigt som nämnden beslutade om en budget med större säkerhetsnivå på de enskilda posterna. Sammantaget bidrog detta till det stora överskottet för året.

Något färre elever än beräknat har studerat i gymnasieskolan hos annan kommun eller landsting. Totalt medförde volym- och kostnadsminskningar hos dessa huvudmän ett minskat utfall med 6 700 tkr. I dessa kostnader ligger att Uppsala kommun tidigare hade flera elever på den dyra flygutbildningen i Arvidsjaur. Budgetposten var inte justerad utifrån detta ändrade förhållande.

Minskade kostnader till fristående gymnasieskolor jämfört med budget motsvaras av ökade kostnader till kommunala gymnasieskolor, vilket beror på att andelen elever i kommunala skolor är större än beräknat. Staten har under året ändrat reglerna för hur tilläggsbeloppet får användas. Kostnaderna har till följd av detta minskat med 2 300 tkr jämfört med budget. Ersättningen till skola för ungdomar inom Statens Institutionsstyrelse (SIS) har minskat med 300 tkr. Ersättning för modernmålsundervisningen har däremot ökat med 1 500 tkr jämfört med budget.

Flera kostnadsposter har mindre förändringar, där utfallet oftast understiger budget. Större förändringar märks på ersättning till lärlingsförlagda flygmekaniker med 1 700 tkr på grund av färre antal elever än beräknat. Resultatet för lektorer lämnar ett överskott med 1 500 tkr jämfört med budget, då lektorstjänster inte tillsats i beräknad omfattning.

Kontoret har genom personalminskningar sänkt sina interna kostnader med 1 100 tkr.

Ekonomiskt utfall - gymnasiesärskola

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
<i>(Belopp i tkr)</i>	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	77 961	75 039	76 739	2 922	1 222	86 736
Kostnader	-69 009	-75 039	-76 017	6 030	7 008	-80 284
Resultat	8 952	0	722	8 951	8 230	6 452

Årsresultat 8 952 tkr

Gymnasiesärskolan redovisar ett positivt resultat med 8 952 tkr för år 2013. Avvikelse mot budget och prognos per augusti beror på att antalet elever inom gymnasiesärskola har minskat från 149 elever i april 2013 till 122 elever i oktober 2013. Elevminskningen beror dels på att eleverna nu har möjlighet att vara kvar på grundsärskolan ett tionde och elfte år, dels på kravet att alla grundsärelever ska utredas inför gymnasiesärskolan. Utredningen innebär för en del elever att de skrivs ut från särskolan. Allt detta och att sarskoleelever enligt den nya skollagen har rätt att söka till introduktionsprogrammen på gymnasieskolan har medfört en minskning av antalet elever. Konsekvenserna av detta har blivit ett positivt resultat. Kostnaderna för tilläggsbelopp har också på grund av lagändring minskat med 500 tkr. Intäkter för interkommunala elever har ökat med cirka 1 000 tkr jämfört med prognosen, och intäkterna för skolskjutsar har ökat jämfört med augustiprognosen.

Viktiga händelser

Nämnden har under 2013 beslutat om inrättandet av en mottagning, som startar 2014, för de gymnasieelever som avbryter sina studier. De ska där erbjudas att fortsätta sin utbildning och andra stödjande insatser. Utgångspunkt är individens behov.

Riksdagen beslutade 2012 om ändringar i skollagen för gymnasiesärskolan, och under hösten 2013 startade den nya gymnasiesärskolan med nya program, nya kursplaner och ett nytt betygssystem. Uppsala kommuns utbud för 2013 innehöll de nio nya nationella programmen och det individuella programmet.

Under 2013 har Skolinspektionen genomfört tillsyn i Uppsala kommun där samtliga kommunala skolor och sex av de fristående gymnasieskolorna granskats. Vid återstående fristående gymnasieskolor genomförs tillsyn under 2014. Varje skola har fått ett beslut och huvudmannen Uppsala kommun delgavs sitt beslut 30 januari 2014. Flertalet av de kommunala gymnasieskolorna bedöms i huvudsak fungera väl och för två av skolorna där en bastillsyn genomförts har inga brister konstaterats. De områden där flest skolor fått föreläggande rör särskilt stöd och pedagogiskt ledarskap. Inom särskilt stöd rör majoriteten av föreläggandena åtgärdsprogrammets utformning medan det inom pedagogiskt ledarskap främst handlar om att det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas och dokumenteras.

I huvudmannabeslutet kritiseras kommunen för att inte samordna det systematiska kvalitetsarbetet mellan de två centrala förvaltningarna. Arbetet med att förbättra förutsättningarna för denna samordning har påbörjats under 2013 genom översynen av nämndorganisationen.

Uppdrag och mål

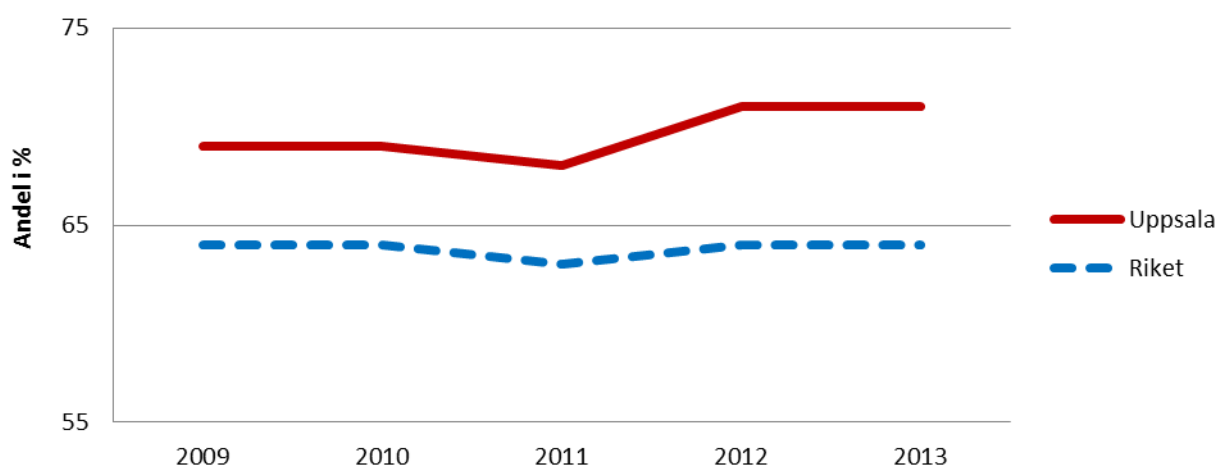
Uppsala kommun strävar efter att erbjuda ungdomar ett brett utbud av gymnasieutbildningar där arbetsmarknadens behov beaktas. Enligt 16 kapitlet 42 § i skollagen har kommunen ett ansvar att erbjuda ett allsidigt urval av nationella program inom gymnasieskolan. Uppsala kommun uppfyller kravet och erbjuder ett stort utbud av utbildningar i gymnasieskolan, både utbildningar som drivs i kommunens egen regi samt tillgång till program och inriktningar genom samverkansavtal med andra kommuner. Formellt sett är elevens val den enda giltiga grunden för dimensionering av

gymnasieskolan. Uppsala kommun strävar efter att tillgodose elevens förstahandsval av program och bidrar på detta sätt till ett allsidigt urval av programutbudet inom kommunen.

Dimensioneringsbeslut i gymnasieskolan har under året av nämnden varit delegerade till Vård & bildning. På grund av ekonomiska problem inom Vård & bildning har dimensioneringsbesluten för olika program fattats utifrån att fördimensionerade gruppstorlekar ska fyllas, vilket medför att elever ställs utanför sitt förstahandsval till gymnasieskolan och att andelen som får sitt förstahandsval minskar. Fortsättningsvis kommer nämndens arbetsutskott att besluta om både utbud och dimensionering.

Nämnden arbetar för att höja kvaliteten på gymnasieutbildningen i kommunen. Målet är att öka andelen elever som fullföljer sin skolgång, samt främja de studerandes rörlighet och ungas möjligheter till arbete. I enlighet med EU2020:s mål att andelen elever utan gymnasiebetyg ska vara lägre än 10 procent så är nämndens mål att 90 procent av alla 20-åringar ska ha gymnasieexamen. Ungdomar med oavslutad skolgång eller ofullständiga betyg har högre arbetslöshet än andra. Risker för arbetslöshet vid 25 års ålder är 59 procent högre för ungdomar utan ett fullständigt gymnasiebetyg. (SKL)

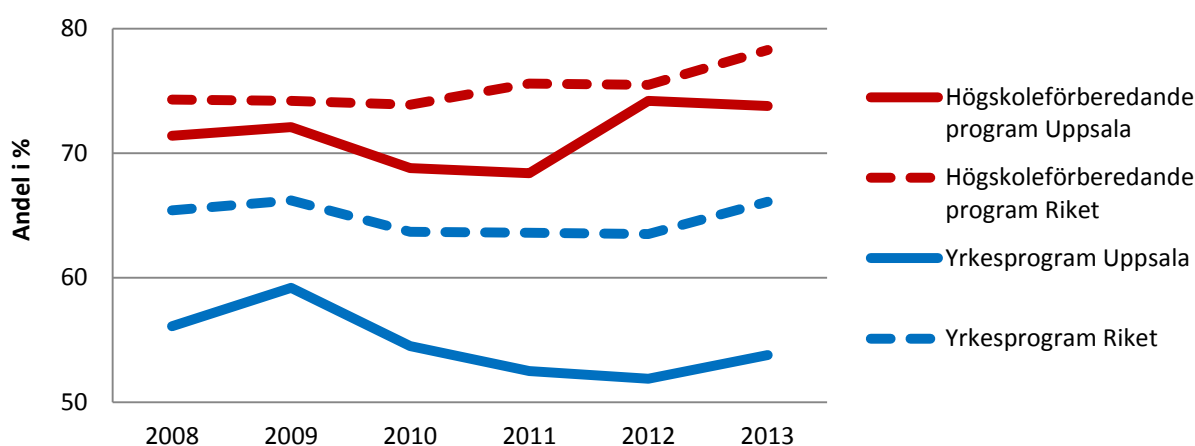
Grundläggande behörighet till universitet och högskola av invånare 20 år, folkbokförda i kommunen

I en jämförelse mellan Uppsala och riket så är det 7 procentenheter färre elever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola det år de fyller 20 år i riket. För att lyfta de 29 procent elever som inte uppnår behörigheten innan 20 år så behövs insatser såväl i gymnasiet som i ett tidigare skede av livet. Övergångarna mellan skolformerna är viktiga för elevens möjligheter att lyckas.

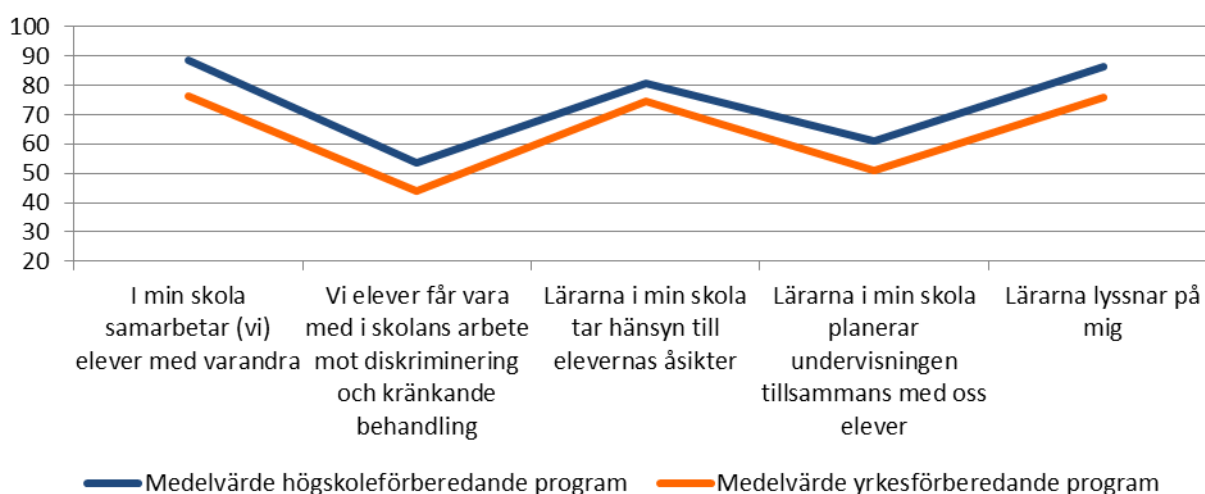
För 2013 har betygssnittet på yrkesprogrammen ökat något, men snittet är fortfarande lägre än snittet för riket. Färre elever väljer yrkesprogram. Detta tillskrivs vanligtvis två orsaker, dels att val av ett högskoleförberedande program ger bredare möjligheter för framtida val av studier och yrkesinriktning, dels att yrkesprogrammets utformning inte med automatik ger möjlighet till att läsa högskoleförberedande kurser. För att locka fler elever till yrkesprogrammen har nämnden gett eleven en garanterad möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet, även särskild behörighet, oavsett vilket program som eleven väljer. Fler ungdomar, speciellt på yrkesprogrammen, måste nå målen för gymnasieexamen. Skillnaderna mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program är större i Uppsala än i riket. Skillnaden har ökat sedan 2009 och yrkesprogrammets resultat är cirka 10 procentenheter lägre än för riket. Uppföljning och kvalitetsgranskning av yrkesprogrammen är prioriterat för att höja kommunens samlade kunskapsresultat.

Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom tre år

En kvalitetsgranskning som Uppsala kommun och de enskilda skolorna bör ta del av är den som Skolinspektionen genomför under 2013 och 2014. Det är en kvalitetsgranskning av undervisning på yrkesprogram och en central utgångspunkt i granskningen är elevernas delaktighet. I en jämförelse av hur elever på yrkesprogram respektive högskoleförberedande program svarar på frågan om delaktighet i elevenkäten för åk 2, går det att se skillnader. Yrkesprogrammen ligger lägre än de högskoleförberedande programmen när det gäller alla frågor men mönstren ser väldigt lika ut. Eleverna upplever att man samarbetar, att lärarna tar hänsyn till elevernas åsikter och att de blir lyssnad på. Däremot är det låga resultat frågorna huruvida man får vara med i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling samt huruvida lärarna planerar undervisningen tillsammans med eleverna. I inspektionens utgångspunkter gällande undervisningen på yrkesprogrammen skriver man om elever som avbrutit sina studier att de ofta upplevt att de inte varit delaktiga i beslut om arbetsätt och arbetsformer i skolarbetet. Forskning visar att elever blir mer studiemotiverade om de upplever att de kan vara delaktiga i att utforma undervisningen. I återkopplingen till gymnasieskolornas rektorer har dessa resultat lyfts. Genom att se närmare på mönster inom en och samma skola går det få väsentliga signaler om utvecklingsområden inom den egna verksamheten.

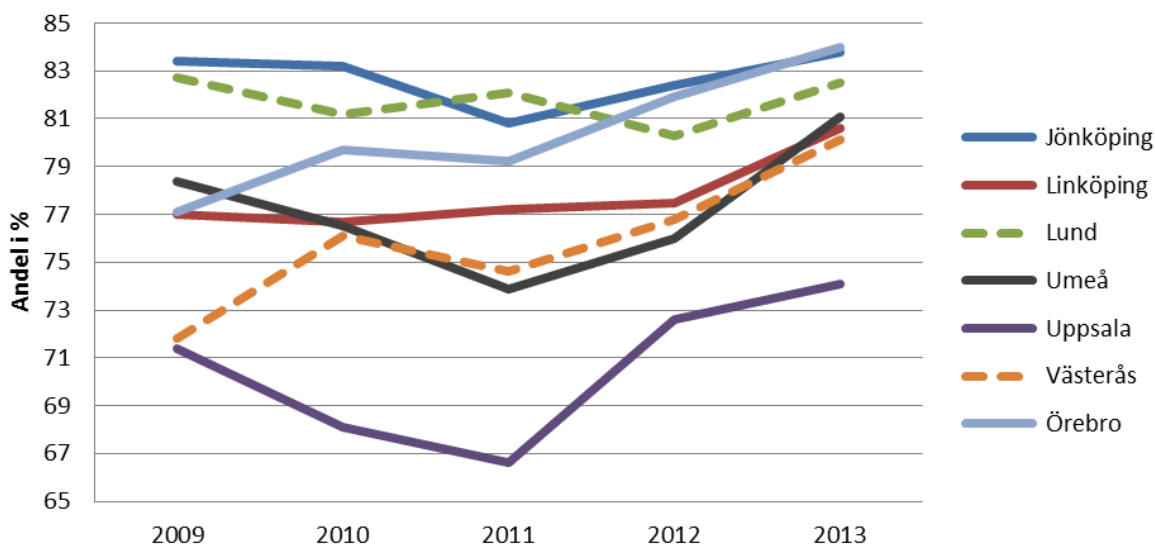
Andel (%) positiva svar

Sveriges gymnasister presterar på ungefär samma nivå som de senaste åren. Däremot avslutar nästan en fjärdedel gymnasiet utan en fullständig utbildning. Ännu tillhör inte Uppsala den bästa fjärdedelen av landets kommuner. 2012 klättrade Uppsala på rankningen men har under 2013 tappat 27 placeringar gällande andelen gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom tre år. Diagrammet nedan visar en jämförelse mellan Uppsala och ett antal benchmarkingkommuner. Diagrammet visar att

alla kommuners resultat har ökat i jämförelse med 2012, vilket är en förklaring till Uppsalas fall i placeringar. Uppsalas resultat har sedan 2011 ökat med 7,5 procentenheter vilket är en positiv utveckling.

Gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom 3 år

Uppsala ligger väl till i jämförelse med övriga kommuner avseende genomsnittlig betygspoäng, tabellen nedan visar att Uppsalas resultat legat på en konstant nivå under de senaste fyra åren.

	2009	2010	2011	2012	2013
Betygspoäng genomsnitt	14,4	14,4	14,2	14,3	14,4
Rakning landets kommuner	37	28	55	37	28

Efter avslutad gymnasieutbildning är de nästan 40 procent av uppsalaeleverna som går direkt vidare till högre studier på universitet eller högskola, vilket är högsta andelen av landets alla kommuner. Riksnittet för direktövergång till universitet och högskola är 17 procent. Resultatet påvisar stora variationer i gymnasieskolans resultat. De elever som fullföljer gymnasieskolan med grundläggande behörighet gör det med bra betygssnitt och går direkt till högre studier. Medan yrkesprogrammen har låg genomströmning med ett betygssnitt lägre än riket.

Andel elever som byter eller avbryter sina studier det första läsåret ligger på samma nivå som 2011, dock en procentenhet högre än riksnittet. Nämnden erbjuder flexibla utbildningar utifrån individers önskemål, behov och förutsättningar, i syfte att minska byten och avbrott. Vid en uppföljning med djupintervjuer av "avbrottare" som Vård & bildning genomfört visar det sig att den viktigaste faktorn är att bli sedd som elev och känna att man blir tagen på allvar. Detta överensstämmer med andra undersökningar som gjorts av avbrott. Att ha resurser till att "se" eleverna är en stor fråga i skolväsendet. Vad som framkom hos de färre antal elever som ändå haft möten, elevkonferenser eller mer spontana samtal med lärare, var att eleverna i stor utsträckning upplevde att man på skolan inte ville tala om de underliggande problemen, man ifrågasatte till exempel en specifik frånvaro men undvek att fråga om det verkliga problemet. Ett sätt att möta denna problematik är den start av mottagning för elever som avbryter en utbildning på sin skola. De ska på mottagningen mötas utifrån den verklighet de befinner sig i och utifrån sina kunskapsmässiga förhållanden med sikte att fortsätta sina gymnasiestudier.

För att höja andelen elever med gymnasieexamen krävs det att varje skola arbetar aktivt med attityder och värderingar som handlar om att ha höga förväntningar, samt ett individuellt bemötande. Andelen elever i gymnasieskolan som upplever att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen är 87 procent, vilket är något lägre än för året innan. Skillnaden mellan flickor och pojkars resultat är mer framträdande då andelen pojkar som upplever höga förväntningar på sig är sju procentenheter lägre än andelen för flickor. 79 procent av eleverna i gymnasieskolan upplevde att de visste vad som krävdes för att nå målen. Här finns ingen skillnad mellan kvinnor och män. Resultat på enkätfrågan varierar dock mellan gymnasieskolans program. De program där elever upplever att de i mindre utsträckning vet vad som krävs för att nå målen är företrädesvis yrkesprogram.

Ett gott arbetsklimat är en förutsättning för elevernas kunskapsutveckling. Arbetet för likabehandling är en del av skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. I gymnasieskolan ökar andelen elever som uppger att de får vara med i arbetet med skolans likabehandlingsplan med 11 procentenheter. Mot detta talar Skolinspektionens beslut efter genomförd tillsyn i skolorna under året. För ett flertal skolor påtalar inspektionen att det finns brister inom området och att verksamheten därmed inte uppfyller författningarnas krav. Det främjande arbetet och det breda värdegrundsarbetet är viktigt för att påverka de normer som råder i verksamheten. Skolorna kommer att åtgärda bristerna utifrån inspektionens beslut.

Värdena för andelen av eleverna som upplever att det finns någon form av otrygghet eller upplever trakasserier och kränkningar på skolan uppgår till 18 procent. I Skolverkets stödmaterial *Nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling – lagens krav och huvudmannens ansvar* pekar man på huvudmannens ansvar att följa upp och stödja skollädares i deras arbete. Även om det operativa ansvaret ligger på Vård & bildning och de fristående huvudmännen, så fungerar nämndens uppföljningssystem som ett verktyg i detta arbete.

Framtiden

Nämnden har beslutat att lärlingsutbildning ska erbjudas som ett alternativ för gymnasieskolans samtliga yrkesprogram och inriktningar från och med läsåret 2014/2015. Lärlingsutbildning ger ungdomar ett individuellt och alternativt sätt att få samma kunskap arbetsplatsförlagd som den som erbjuds skolförlagd. Genomförandet sker i samverkan mellan eleven, skolan och arbetslivet, med skolan som huvudman och ansvarig för genomförandet.

Det är politiskt prioriterat att utveckla det pedagogiska ledarskapet i skolorna samt stärka förtroendet för skolor och lärare. Som ett led i detta prioriteras för 2014 undervisningskostnader för att göra det möjligt att höja lärarlönerna och därigenom ge förutsättningar för att höja lärarnas professionalitet. Utifrån behovsanalys och utredning har nämnden gjort vissa förändringar av index och grundbelopp. Grundbeloppet, det vill säga ersättning/elev har räknats upp med 3,8 procent i snitt. I ersättningen ingår undervisningskostnader, lokalkostnader, läromedelskostnader, övriga kostnader samt administrativa kostnader.

Vuxenutbildning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för stöd till vuxnas lärande genom kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare (SFI). Nämnden har även ansvar för att utveckla en infrastruktur för vuxnas lärande i samverkan med andra aktörer och myndigheter.

Ekonomiskt utfall

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	155 102	145 537	153 909	9 565	1 193	140 807
Kostnader	-156 950	-144 537	-156 291	-12 413	-659	-150 269
Resultat	-1 849	0	-2 382	-2 848	534	-9 462

Årsresultat – 1 849 tkr

Bokslutet visar på ett negativt resultat med – 1 849 tkr, vilket är 2 851 tkr sämre än budget men 533 tkr bättre än prognos i augusti.

Grundläggande vuxenutbildning visar ett positivt resultat på 1 737 tkr vilket är 817 tkr bättre än prognos. Antalet studerande fortsätter att öka. Ökningen är cirka 300 kursdeltagare per år 2012 och 2013. Kostnaden för grundläggande vuxenutbildning har ökat i och med att det är en rättighet var man än är skriven i landet.

Gymnasial vuxenutbildning visar ett positivt resultat på 3 454 tkr vilket är 1 776 tkr bättre än prognos. Sedan statsbidraget för yrkesvux infördes har det varierat kraftigt över åren. Samtidigt är utfasningstiden för många av yrkesutbildningarna så lång som 1,5–2 år från beslut att erbjuda utbildningen till att den är slutförd. Förändringarna i statsbidraget gör verksamheten svår att budgetera, och det blir också svårt att göra korrigeringar av kostnader under ett kalenderår.

Utbildning i svenska för invandrare visar ett negativt resultat med 8 109 tkr vilket är 1 690 tkr sämre än prognos. Utbildningsvolymerna inom SFI är mycket svåra att följa. Huvudsaklig orsak till avvikelsen är att SFI under första halvåret bedrivits som sammanhållen introduktion i enlighet med den tidigare upphandling som genomförts. Fram till 2012 var denna medfinansierad med arbetsmarknadsmedel motsvarande cirka 10 000 tkr per år. Denna medfinansiering togs bort för 2013 och var avsedd att ersättas med delfinansiering av medel från Migrationsverket. Detta gjordes inte under 2013 men är dock inlagt i budget för 2014. Den faktiska månadskostnaden för köp av verksamhet ligger från och med september cirka 1 000 tkr lägre än under det första halvåret. Dessa två åtgärder bör leda till att den stora avvikelse som 2013 visar inte kommer att upprepas 2014.

Viktiga händelser

För medborgare som söker sig till studier och/eller har behov av arbetsmarknadsinsatser finns från 2013 organisationen Navet. Navets nya organisation sjuöppades under första halvåret. Navet består av tre delar: utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Syftet är att underlätta för medborgaren att gå vidare i sin utveckling mot arbete eller studier och att, för kommunens del, uppnå samordningsvinster inom den nya organisationen.

Under året har innovationsupphandling inom utbildning i SFI genomförts. Syftet är att öka flexibiliteten och valfriheten samt att förkorta studietiden för den studerande. Upphandlingen resulterade i 15 utförare av utbildning i SFI. I december 2013 finns 10 utförare kvar. Huvudskälet till en minskning av antalet utförare beror på att för få elever valt dessa. Fem utförare har sagt upp sina avtal.

Vuxenutbildningen kan erbjuda en stor variation av gymnasiala och grundläggande kurser. Genom samverkan med kommuner i närområdet finns goda möjligheter för elever att välja önskad utbildning. I utbudet återfinns, förutom de teoretiska kurserna, bland annat omvårdnadsutbildning, fordonsutbildning, hantverksutbildning, ekonomi- och försäljningsutbildning med mera.

Andelen deltagare med godkända betyg inom gymnasial teoretisk vuxenutbildning är 78 procent (män 77 % och kvinnor 79 %) under 2013. Andelen har sjunkit från 85 procent 2012. En anledning till att det sjunkit är att man har nya rutiner hos en extern utbildningsanordnare, initierade av kommunens rektor för externa anordnare, för att avgöra vad som är tillräckligt underlag för att sätta betyg. Rutinerna leder till att andelen elever som får ett F-betyg ökar, då man tidigare inte betygsattes och då inte ingick i statistikunderlaget. För gymnasiala yrkeskurser är resultatet 92 procent (män 90 % och kvinnor 93 %) godkända deltagare. Det innebär ingen större skillnad jämfört med 2012. Inom grundläggande vuxenutbildning når 80 procent (män 78 % och kvinnor 80 %) godkänt resultat. Det innebär en minskning från 2012, då resultatet låg på 86 procent.

I den senaste uppföljningen av elever inom yrkesinriktad vuxenutbildning som arbetar eller studerar sex månader efter avslutad utbildning var 83 procent i arbete eller studerade. Andelen har ökat varje år från 2009. En förklaring till att andelen arbetssökande bland de som har studerat minskar kan vara att utbildningarna är anpassade efter arbetsmarknadens behov.

Nämnden följer upp sysselsättningen för elever sex månader efter avslutad SFI. Antal svarande i den senaste uppföljningen av avslutad SFI var 188 personer, ungefär 1/3 män och 2/3 kvinnor. De vanligaste sysselsättningarna vid mättillfället var anställd med eller utan statligt stöd eller att personen studerade svenska på grundskolenivå, alternativt hade annan undervisning i svenska. Någon uppdelning av resultaten på kön finns inte, men kommer att redovisas i kommande uppföljningar.

Vuxenutbildning				
Nyckeltal	Resultat 2011	Resultat 2012	Förändring	Jämförelse med andra
Andel elever inom yrkesinriktad vuxenutbildning som arbetar eller studerar sex månader efter avslutad utbildning	75 % ³	83 % ⁴		
Andel elever som arbetar eller studerar (ej SFI) sex månader efter avslutad SFI, exkl. "masterstudenter"	64 % ⁵	72 % ⁶		
Andel godkända betyg på grundläggande nivå inom Komvux	75 %	86 %		Rikssnitt 2012 88 %
Andel godkända betyg på gymnasial nivå inom Komvux	82 %	85 %		Rikssnitt 2012 88 %
Andel godkända betyg på gymnasial yrkesutbildning inom Komvux	92 %	93 %		

Inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning var 29 procent positiva till påståendet att de får vara med i skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling – med positiva avses dem som svarar att påståendet stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra. Över hälften av de svarande i enkäten (54 procent) har angett att de inte vet om de deltagit i likabehandlingsarbetet. Det innebär att nämndens mål om medvetet arbete för likabehandling inte kan anses vara uppnått. Skolinspektionen har i beslut 2013-10-09 kritiserat de planer som finns för kränkande behandling för vuxenutbildningen i Uppsala kommun. Nämnden kommer under 2014 att se över aktuella planer mot kränkande behandling/likabehandlingsplaner och återkoppla till berörda skolor vad gäller Skolinspektionens kritik och andra brister utifrån krav i skollag och diskrimineringslag.

Gällande vuxenutbildningens enkätfråga "I min utbildning märks det att alla är lika mycket värda" är resultatet för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning 77 procent positiva svarande. Det är en minskning av andelen positiva med nio procentenheter jämfört med 2012.

I Skolverkets stödmaterial *Nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling – lagens krav och huvudmannens ansvar* pekar man på huvudmannens ansvar att följa upp och stödja skolledningar i deras arbete. Nämndens uppföljningssystem är ett verktyg i arbetet. Kontorets återkopplingar till

³ Resultat avser elever som slutförde sin utbildning under 2010

⁴ Resultat avser elever som slutförde sin utbildning under 2011

⁵ Mätning genomförd 2012

⁶ Mätning genomförd 2013

rektorerna/utbildningsanordnare ger underlag för dem att analysera samt jämföra resultaten och även ta del av lärande exempel för att vidareutveckla arbetet mot målen i den egna verksamheten.

Inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning upplevde 78 procent av eleverna, enligt elevenkäten, att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen. Männerna upplevde 2013 i något högre grad än kvinnorna att lärarna förväntade sig att de skulle nå målen i alla ämnen. En stor andel elever, 84 procent enligt enkäten för 2013, upplevde att de visste vad som krävdes för att nå målen. Här finns ingen nämnvärd skillnad mellan kvinnor och män.

Nämnden har, under 2013, påbörjat ett arbete med att knyta samman kommunens systematiska uppföljningsmodell med avtalsuppföljning och rektors tillsyn i en plan som omfattar hela verksamhetsåret.

Regeringen aviserar i den senaste budgetpropositionen en kraftig neddragning av antalet platser inom den statliga satsningen på gymnasiala yrkesutbildningar – ”Yrkesvux” – från 2015. Minskningen av statsbidrag kommer att krympa tillgången till utbildningsplatser inom kommunal vuxenutbildning i Uppsala. Samtidigt har beslut tagits i arbetsmarknads- och utbildningsnämnden att inte längre från nämndens sida finansiera ett fjärde år för elever från gymnasieskolan som inte når målen inom tre år. Beslutet kommer troligen att medföra ett ökat behov av utbildningsplatser inom vuxenutbildningen i Uppsala.

Framtid

Om den statliga SFI-utredningens förslag genomförs påverkar detta kommunens huvudmannaskap inom hela vuxenutbildningen. Kommunens organisation kommer att påverkas när det gäller tillsyn, uppföljning och upphandling. Enskilda utbildningsanordnare kommer att fungera som egna huvudmän med tillsyn från Skolinspektionen. Utredningen har remitterats för yttrande till utbildningsdepartementet senast i mars 2014 och ett eventuellt genomförande av förslagen sker troligen tidigast under 2016. Om förslagen genomförs kommer kommunens ansvar att minska i omfattning. Enligt utredningen ska förslagen om valfrihetsystem bli kostnadsneutrala för kommunerna eftersom det inte medför ändring av antalet genomförda utbildningar eller ändrade kostnadsnivåer för genomförda utbildningar. I och med valfrihetssystemet, där Skolinspektionen godkänner utbildningsanordnare blir upphandling av utbildning enligt LOU inte längre aktuell

I utredningen föreslås även en SFI-peng som ska följa den studerande till den anordnare han/hon väljer. Kommunerna kommer att ha ett fortsatt ansvar för mottagning av elever och ett utökat ansvar för studievägledning inför valet av utbildningsanordnare. Kommunerna kommer även att ha ansvar för att alla studerande som har rätt till utbildning också får tillgång till den. Gruppen nyanlända flyktingar i Uppsala kommun ökar under de närmaste åren. Detta kommer att öka efterfrågan på utbildning i SFI och samhällsorientering.

I regeringens budgetproposition från 2013 framkommer att antalet helårsplatser för Yrkesvux minskar kraftigt de kommande åren. Detta kommer, om det förverkligas, att ge kännbara effekter för kommunens finansiering av yrkesutbildningar på gymnasial nivå. Prognosen pekar på att nämnden behöver cirka 10 000 tkr per år i kommunbidrag för att kunna finansiera Yrkesvux med dagen utbud.

6.5 Vård och omsorg – ekonomiskt bistånd

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har ansvar för att enligt Socialtjänstlagen och dess förordningar tillgodose behov av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt för sådant som kan behövas för att en skälig levnadsnivå ska uppnås. Nämnden ansvarar för att personer som har ekonomiskt bistånd får stöd och erbjudande om andra insatser som leder till att behov av försörjningsstöd minskar eller upphör. Ansvaret omfattar även bistånd till boende och stöd i boende till vissa grupper. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning gentemot enskild samt att beviljade insatser verkställs.

Ekonomiskt utfall

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	291 755	285 632	289 782	6 123	1 973	274 793
Kostnader	-346 879	285 632	-335 467	-61 246	-11 412	-341 293
Resultat	-55 123	0	-45 685	-55 124	-9 439	-66 500

Årsresultat – 55 123 tkr

Vård och omsorg – ekonomiskt bistånd och bostadssamordning redovisar ett underskott på – 55 123 tkr för 2013, vilket är 11 377 tkr bättre än bokslut 2012.

Nämndens intäkter överskred budget med drygt 6 000 tkr, vilket är kopplat till att nämndens arbetsmarknadsprojekt, som drivits av Socialtjänst – försörjningsstöd, felaktigt redovisats under verksamhet vård och omsorg i stället för verksamhet arbetsmarknad. Kostnaderna för projekten är också redovisade under denna verksamhet. Verksamheten har kompenseras för den medfinansiering i form av personella resurser som man haft för projekten med medel från område arbetsmarknad.

Nämndens kostnader har överskridit budget med drygt 61 200 tkr. Jämfört med kostnaderna 2012 är ökningen ungefär 5 580 tkr, drygt 1,6 procent. Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har ökat med 2 800 tkr, vilket ligger i linje med riksnormens ökning. Observeras ska att kostnaderna för jobbstimulansen som infördes i Socialtjänstlagen 1 juli 2013, som innebar att endast 75 procent av nettoinkomsten för personer som varit arbetslösa och som fått en anställning men trots inkomst hade fortsatt behov av kompletterande försörjningsstöd, medförde ökade kostnader på drygt 800 tkr.

Nämnden har inte fått något kommunbidrag för att bedriva bostadssocial verksamhet. Övriga sociala nämnder finansierar del av förvaltningskostnaderna och drygt 5 300 tkr från verksamhetsområde flyktmottagning. Nämndens nettokostnader för verksamheten beräknas till 22 300 tkr. Med anledning av prognos per april och prognos per augusti har nämnden fattat beslut om åtgärder för att minska kostnaderna. En viktig åtgärd har varit välfärdsjobben, som skulle minska kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd och handläggning av ekonomiskt bistånd. De planerade åtgärderna har dock ännu inte medfört de besparingar som var tänkt, bland annat för att många långvariga biståndsmottagare inte påbörjat sina anställningar förrän sent under hösten.

Viktiga händelser

Socialtjänst – försörjningsstöd har genomfört en genomgripande omorganisation. Handläggarna har organiserats i team med ansvar för en avgränsad grupp försörjningsstöds-mottagare. Alla brukare ska ha en kontinuerlig kontakt med en socialsekreterare och en utvecklingsinriktad handlingsplan. Syftet är att bryta det långvariga bidragsberoendet och minska den genomsnittliga bidragstiden.

En ändring i socialtjänstlagen som infördes 1 juli 2013 innebär ekonomisk jobbstimulans för försörjningsstöds-mottagare. Den som har fått bistånd i minst sex månader på grund av arbetslöshet och

får en anställning får behålla 25 procent av sin nettoinkomst utan att det påverkar beräkning av socialbidragsnormen. Det har för nämnden medfört ökade kostnader för utbetalt bistånd på drygt 800 tkr.

Kommunrevisionen genomförde en granskning av verksamheten med anledning av att den redovisat ett betydande underskott under en följd av år. Granskningen visar att i jämförelse med andra likartade kommuner, och även i många fall med riket, avviker inte Uppsala kommun i negativ bemärkelse vare sig när det gäller volymen biståndsmottagare eller kostnader för ekonomiskt bistånd. På ett område har dock kommunen högre kostnader än andra kommuner, och det är för handläggning av ekonomiskt bistånd. Kommunrevisionen ifrågasätter om budgeten för respektive år baserats på realistiska förutsättningar.

Uppdrag och mål

Trygghet

Barn och ungdomar som under lång tid lever i ekonomisk och social utsatthet löper ökad risk att utvecklas på ett ogynnsamt sätt. Alla verksamheter som kommer i kontakt med barn har ett ansvar för att göra orosanmälan, men det har inte funnits kommungemensamma rutiner för när anmälan sker. Ett utvecklingsarbete har bedrivits inom kommunen men inom socialtjänst – försörjningsstöd och bostadssamordning saknas ännu rutiner för *när* man gör en orosanmälan. Däremot finns det finns rutiner och dokumentmallar för *hur* man gör en anmälan.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under hösten 2012 genomfört en granskning av kommunens arbete med våldsutsatta kvinnor. IVO fann en del brister hos flera nämnder som behandlats och kommer att åtgärdas. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fick kritik för att myndigheten lämnade förhandsbesked om bistånd till bostadssocialt kontrakt i stället för att fatta formella gynnande beslut i anslutning till att ansökan prövades, om beslutet inte kunde verkställas omedelbart. IVO menar att beslut alltid måste fattas i samband med prövning av en ansökan, oavsett om beslutet är bifall eller avslag. Nämnden har skyldighet att rapportera beslut som inte verkställs inom tre månader till IVO. Om det går mycket lång tid innan beslut verkställs kan kommunen bli skyldig att betala vite.

Under ledning av HVK görs en revidering av handlingsplanen för arbetet som rör våld i nära relationer. Nämnden ingår i styrgruppen och olika arbetsgrupper för utveckling av kommunens kompetens, arbetssätt, samverkan och insatser.

Socialtjänst–försörjningsstöd och –bostadssamordning möter människor som utsätts för våld eller hot i nära relationer. Människor som befinner sig i en sådan utsatt situation behöver snabbt få stöd och hjälp. Myndigheterna samverkar inom ramen för Nexus för att på bästa sätt samordna de stödinsatser som behövs, och kunna känna trygghet. En brukarundersökning på Nexus genomförs var femte vecka då alla besökare bes att fylla i en anonym utvärdering. Utvärderingen syftar till att ta reda på hur nöjd personen är med bemötande och med det stöd och information man fått. Utvärdering hösten 2013 har fyllts i av 18 personer. Av dessa har 67 procent varit på Nexus fem gånger eller mer. 72 procent uppger att det varit lätt att få information om Nexus och 100 procent att uppger att det var enkelt att få kontakt med Nexus första gången. På en skala 1-5 där 5 avser att den svarande instämmer helt svarar 94 procent att de instämmer helt eller delvis (svarsalternativ 4 och 5) på nöjdhet med personalens bemötande. 83 procent instämmer helt i att de är nöjda med kontakten som helhet. 83 procent instämmer helt eller delvis (4 eller 5) i att de fått det stöd eller information de behövde.

Utvärderingen som görs på Siri, kommunens skyddade boende, avser kvinnor som flyttat ut från boendet under januari-november 2013. Av de som besvarat enkäten har 1/3 bott på Siri kortare än en vecka och 2/3 en månad eller längre. På en skala 1-6 där 6 är instämmer helt har 81 procent (alternativ 5 och 6) hade fått tillräcklig information vid ankomsten till Siri. På samma sätt var 92 procent nöjda med personalens bemötande. 73 procent hade känt sig helt trygga under vistelsen och 77 procent var nöjda med vistelsen som helhet. 92 procent kan rekommendera boendet till andra kvinnor. Siffrorna är

något lägre än tidigare år på grund av att personal varit långtidssjukskrivna till följd av luftproblem i lokalerna, vilket påverkat kontinuiteten i kontakten med de boende.

Ekonomiskt bistånd

Arbetet med ekonomiskt bistånd har som sin viktigaste uppgift att hjälpa människor att finna vägar till egen försörjning. Under tiden ska rätten till ekonomiskt bistånd prövas och handläggning ske med respekt för människors självbestämmande och integritet. Biståndet ska utformas så att det utöver att avhjälpa det aktuella behovet också underlättar för den enskilde att själv klara sin försörjning och livsföring i övrigt. Biståndet ska alltså syfta till både hjälp till självförsörjning och hjälp till försörjning.

Andelen biståndsmottagare i kommunen (samtliga personer som en eller flera gånger under året tagit emot försörjningsstöd) ger en indikation på hur situationen ser ut i kommunen utifrån mer strukturella förhållanden. I Uppsala kommun har andelen biståndsmottagare i förhållande till befolkningen under många år varit lägre än rikssnittet. Andelen biståndsmottagare bland befolkningen har också minskat år 2013 jämfört med närmsta åren dessförinnan. Även det faktiska antalet försörjningsstödmottagare har minskat något.

Nämnden kan i ringa omfattning påverka hur många som söker och har behov av ekonomiskt bistånd. Det arbete som görs för att hjälpa människor till egen försörjning är därför betydelsefullt. Ett sätt att mäta effekter av bland annat de insatser som ges är att titta på biståndstidens längd. Det sammanräknade antalet biståndsmånader för samtliga hushåll är något lägre än föregående år, men biståndsmånader per hushåll under kalenderåret ligger kvar på samma nivå som 2011 och 2012.

En viktig del av det sociala arbetet är att arbeta förebyggande, för att förhindra eller minska behovet av ekonomiskt bistånd. En prioriterad målgrupp är därför barnfamiljer, för att kunna förbättra barnens situation och skapa positiva förebilder. Nämnden har under hösten satsat på att erbjuda välfärdsjobb till föräldrar med långvarigt försörjningsstödmottagande. Under 2013 har 28 föräldrar anställts på välfärdsjobb. För den enskilda familjen har detta varit oerhört positivt och stärkt hela familjen. Satsningen kommer att fortsätta 2014.

Under året har samarbetet mellan socialtjänsten och Navet utvecklats, så att kontaktvägarna mellan verksamheterna förkortas. I och med att målgruppen som anvisas till Navet från socialtjänsten har utvidgats till att även gälla personer med andra arbetshinder som har behov av arbetsträning är en fortsatt utveckling av samarbetet viktigt.

Kommunens insatser ska riktas till de arbetslösa som inte får insatser genom Arbetsförmedlingen eller studerar. Totalt har 3 158 personer fått försörjningsstöd på grund av arbetslöshet, fördelat på 1 760 kvinnor och 1 395 män, 2013. Av dessa har 2 062 personer (1 089 kvinnor och 973 män) inte haft insatser genom Arbetsförmedlingen eller deltagit i SFI. Mer än 50 procent har haft bistånd tre månader eller mindre, och har sannolikt inte varit aktuella för insatser på Navet. 908 personer har anvisats till Navet. Tidigare år har jämförelsen gjorts gentemot samtliga arbetslösa, trots att vissa av dem som varit arbetslösa haft insatser på annat håll. Nu görs jämförelsen i förhållande till arbetslösa som saknar insatser från Arbetsförmedling eller SFI-utbildningen. Fler av dem som behöver insatser har anvisats till Navet och aktiva insatser genom samarbetet mellan socialtjänsten och Navet.

För unga arbetslösa som har behov av mer omfattande insatser än som ges av socialsekreteraren på Arbetsförmedlingen finns t o m juni 2014 projektet NUEVOK2. Det finns planer på att implementera delar av det projektet i Navet, under 2014 görs en satsning för gruppen unga arbetslösa för att förkorta deras tid inom försörjningsstöd. Nämnden har också haft ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen kring unga vuxna med psykisk funktionsnedsättning.

Förutom de personer som fått försörjningsstöd på grund av arbetslöshet har kommunen gett insatser i form av stöd, rehabilitering, anställningar i välfärdsjobb, sysselsättning och projekt till försörjningsstödmottagare som haft arbetshinder, sociala skäl eller språkhinder. Kommunen har ett omfattande samarbete med sociala företag och ideella föreningar som tar emot biståndsmottagare med

mer komplexa hinder och som behöver en längre tid för rehabilitering och sysselsättning. I vissa fall har deltagare också fått anställning inom ett socialt företag, med anställningsstöd från Arbetsförmedlingen.

Socialbidrag-försörjningsstöd har tidigare jämförts med riksnittet, när det gäller Öppna jämförelser. Den jämförelsen är inte rimlig sett till att Uppsala är en storstadskommun. När Uppsala kommun jämförs med liknande kommuner har Uppsala lägre värden för ett flertal nyckeltal. Det gäller bland annat kostnaden för ekonomiskt bistånd per invånare totalt, utbetalt bistånd per invånare, andelen biståndsmottagare av befolkningen, andelen barn i biståndshushåll, andel unga vuxna biståndsmottagare samt genomsnittlig biståndsperiod i månader per år.

Uppsala ligger däremot väsentligt högre än jämförande kommuner på förvaltningskostnader per biståndsmånad, personalkostnader per biståndsmånad och kostnader för övrigt ekonomiskt bistånd (ej utbetalt bistånd). För dessa delar finns ett besparingskrav på för perioden 2014–2017.

Bostadssamordning

Nämnden har enligt kommunfullmäktiges reglemente inte ansvar för boendefrågor inom vård och omsorg men fick i samband omorganisationen 2003 ansvar för samtliga hyresgäster med bostadssocialt kontrakt, trots att dåvarande nämnden för vuxna med funktionshinder (VFN) fick kommunbidraget för verksamheten. Verksamheten har därför finansierats från verksamhet ekonomiskt bistånd och bidragit till ett mångårigt underskott inom det området. 2010 togs beslut av fyra sociala nämnder om att samordna bostadssocial verksamhet i en och samma organisation men även samordna myndighetsansvaret och verkställigheten. Uppdraget att bedriva verksamheten lades på UAN, eftersom de flesta hushåll med bostadssocialt kontrakt sedan tidigare fanns under UAN. Kostnaderna för verksamheten fördelades utifrån antalet klienter, varför också UAN fick svara för en större del av kostnaden. Budgeten har därefter räknats upp utifrån ärendebelastning, men ersättningen från övriga nämnder har inte förändrats. Nämnden har därmed tagit ett allt större kostnadsansvar och utan förändringar i reglementet.

Bostadssamordningen har under året minskat sin kö till bostadssociala kontrakt radikalt och inga barnfamiljer finns i kö för ett boende. Delvis beror detta på att sedan de nya riktlinjerna infördes 2011 har bedömningen av rätten till bistånd blivit mer enhetlig och riktlinjerna uppfattas som mer restriktiva. År 2010 hade 259 hushåll fått ett positivt förhandsbesked om bostadssocialt kontrakt, år 2013 var det 76 hushåll som fått positivt förhandsbesked. Har boendesituationen varit akut har myndigheten löst detta genom tillfälligt boende.

Socialtjänst-bostadssamordning arbetar aktivt för att personer som har andrahandskontrakt i form av bostadssocialt kontrakt ska få eget förstahandskontrakt. En stor andel av hyresgästerna bor i bostadsrätter som kommunen äger och för att få ett eget måste de flytta till en hyresrätt. Antalet hyresrätter som tillfaller socialtjänsten för bostadssociala ändamål är begränsade, vilket försvårar möjligheten att kunna flytta. Andelen som får eget kontrakt ökar, men i liten omfattning.

Andel bostadssociala kontrakt som övergår i eget kontrakt

2011	2012	2013
1,7 %	3,1 %	3,9 %

Myndigheten har satsat på uppföljning av gamla ärenden och har hjälpt fler hyresgäster till eget kontrakt än tidigare. Samverkan med andra parter internt och externt har förbättrats, kunskapen om den bostadssociala verksamheten har ökat vilket ger bättre förutsättningar för en långsiktig planering. En stor svårighet är att tillgången till hyresrätter är väsentligt mindre än efterfrågan, trots att det byggs mycket i Uppsala kommun. För personer som har ekonomiska eller sociala problem är det svårt att bli godkänd av hyresvärdar på den ordinarie bostadsmarknaden. Bristen på bostäder gör det ännu svårare.

Såväl på nationell nivå som på lokal nivå i Uppsala kommun är målet att inga barnfamiljer ska vräkas. Nämnden bedriver systematiskt ett vräkningsförebyggande arbete med prioritering av barnfamiljer,

men det är inte alltid möjligt att förhindra en avhysning. Särskilt gäller det om avhysningen beror på andra faktorer än hyresskulder. I tider av hög arbetslöshet och ekonomiska kriser ökar antalet avhysningar. Nämnden arbetar aktivt för att minska effekterna av ekonomiska kriser och arbetslöshet men ser att målet är svårt att nå. Under året har åtta barnfamiljer avhysts, varav två familjer avhystes från ett boende med bostadssocialt kontrakt.

Hösten 2012 gjordes en probleminventering gällande vilka stödinsatser som bostadssamordningens målgrupper är i behov av. Utifrån den har en fördjupad kartläggning genomförts under 2013 som kommer att ligga till grund för hur verksamhetens arbete ska utvecklas särskilt vad gäller samverkan kring vissa målgrupper med andra myndigheter internt och externt. Den kommer också att ingå i den utredning kring den bostadssociala verksamheten i sin helhet som kommer att genomföras under 2014 på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nyckeltal	Resultat 2011	Resultat 2012	Förändring	Jämförelse med liknande kommuner IFO
Andel biståndsmottagare i förhållande till befolkningen	4,2 %	4,1 %		2012 5,6 %
Andel barn i familjer med ekonomiskt bistånd i befolkningen 0 – 17 år	6,6 %	6,4 %		2012 9,5 %
Långvarigt ekonomiskt bistånd (10-12 mån) av samtliga vuxna biståndsmottagare	38,5 %	42,1 %		2012 42,7 %
Mycket långvarigt ekonomiskt bistånd (tre år eller mer) av samtliga vuxna biståndsmottagare	22,9 %	25,4 %		27,7 %
Kostnad per invånare för utbetalt bistånd, kr	1135 kr	1181 kr		2012 1408 kr
Det ekonomiska biståndets andel av kommunens kostnad	3,1 %	3 %		2012 3,5 %
Kostnad per biståndsmånad för handläggning av ekonomiskt bistånd, kr	2608 kr	2 709 kr		2012 1728kr

Framtid

Uppsala ligger under genomsnittet för utbetalt ekonomiskt bistånd per invånare jämfört med liknande kommuner ändå är inte kommunbidraget tillräckligt. Rätten till ekonomiskt bistånd styrs av socialtjänstlagen vilket innebär att utrymme för besparingar är begränsat när det gäller biståndets omfattning och kostnadsnivå för det enskilda hushållet. Nämnden har framfört att kommunbidraget är för lågt för att täcka kostnaderna för ekonomiskt bistånd som är lagstadgat.

En ändring föreslås inom socialtjänstlagen som ger barn i hushåll med försörjningsstöd rätt till fritidspeng för att kunna delta i regelbunden och ledarledd fritidsaktivitet. Fritidspengen ges till de hushåll som varit försörjningsstödmottagare minst sex månader. Den är inte behovsprövad och påverkar inte beräkningen av försörjningsstöd. Nämnden beviljar av eget initiativ utifrån ett barnperspektiv redan idag pengar till barn som deltar i fritidsaktiviteter, lägerverksamhet med mera. I vilken mån regeringens förslag medför ökade kostnader för nämnden om det genomförs är svårt att bedöma.

Barnombudsmannen i Uppsala har initierat en undersökning genomförd av Sociologiska institutionen vid Uppsala universitet om ekonomiskt utsatta barn i Uppsala kommun. Slutsatser från undersökningen kommer att kopplas till lämpliga effektmål, analyseras och användas för att utveckla arbetet med barnfamiljer.

6.6 Särskilt riktade insatser

Kommunens ansvar inom flyktingmottagande omfattar bosättning, initialt försörjningsstöd, försörjningsstöd till flyktingar som inte har rätt till etableringsplan via Arbetsförmedlingen, eller inte kan försörja sig på den statliga etableringsersättningen, samt övriga insatser i enlighet med Socialtjänstlagen. Kommunen har också ansvar för mottagande av nyanlända barn och ungdomar för placering i förskola eller skola.

Vissa arbetsmarknadsinsatser riktar sig till långtidsarbetslösa eller långtidsinskrivna arbetslösa anvisade av Arbetsförmedlingen och som är hel- eller delfinansierade via samarbetsavtal med Arbetsförmedlingen. Andra insatser är helt finansierade av kommunen och vänder sig bland annat till personer som har socialbidrag på grund av arbetslöshet, personer som har behov av praktisk språkträning eller personer med funktionsnedsättning/arbetshinder som har behov av arbetsrehabilitering. Nämnden ansvarar även för sysselsättning till personer med psykiska och fysiska funktionshinder, i syfte att öka alternativt underhålla en persons arbetsförmåga, utan att krav ställs i relation till den reguljära arbetsmarknaden.

Flyktingmottagning och introduktion av nyanlända

Ekonomiskt utfall Flyktingmottagning och introduktion av nyanlända

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
<i>(Belopp i tkr)</i>	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	42 719	41 604	40 654	1 115	2 065	31 286
Kostnader	-31 003	-41 604	-35 370	10 601	4 367	-34 418
Resultat	11 716	0	5 284	11 716	6 432	-3 132

Årsresultat 11 716 tkr

Verksamheten redovisar ett positivt resultat på 11 716 tkr. Intäkterna är drygt 1 100 tkr högre och kostnaderna är 10 600 tkr lägre än budget. Förvaltningskostnaderna ligger under budget beroende på personalavgångar. Utbetalt försörjningsstöd till flyktingar ligger 8 600 tkr under budget. Även om kommunen tagit emot fler flyktingar än överenskommelsen med Länsstyrelsen har behovet av försörjningsstöd i glappet och under den första etableringstiden varit lågt. Det kan bero på utbetalning av etableringsersättning från Försäkringskassan fungerar snabbare än tidigare år.

I och med etableringsreformen som innebar att Arbetsförmedlingen övertog ansvaret för vuxnas etablering så förändrades den schabloniserade ersättningen till kommunerna. Kostnader för ekonomiskt bistånd till nyanlända flyktingar under de första tre åren plus året för uppehållstillstånd togs bort. Tanken var att kommunen inte skulle behöva betala ut försörjningsstöd, annat än i glappet mellan asylersättning och etableringsersättning. Förhoppningen var att flyktingen efter två års etableringstid skulle komma ut i arbete eller delta i Arbetsförmedlingens olika åtgärder. Så ser det inte ut. Kommunen har kostnader som överstiger kommunbidraget för försörjningsstöd (inom område särskilt riktade insatser) till vissa flyktingar redan under etableringstiden, och för många flyktingar som avslutat sin placering. Totalt betalades det ut närmare 19 000 tkr i försörjningsstöd till flyktingar. Kommunen får ett engångsbelopp för den initiala kostnaden för försörjningsstöd i samband med den första utbetalningen från Migrationsverket efter att flyktingen folkbokfört sig i kommunen. Totalt har kommunen fått 1 900 tkr för 2013.

Viktiga händelser

Kommunen skriver överenskommelse med Länsstyrelsen om flyktningmottagande årligen och erhåller ersättning dels i form av schabloniserade ersättningar, dels i form av kostnader som återsöks. Schablonersättningen ska täcka kommunens merkostnader för flyktningmottagande.

Arbetsförmedlingen har ansvar för att initiera en lokal överenskommelse om nyanländas etablering. Kommunen och Arbetsförmedlingen har tagit beslut om en Lokal Överenskommelse (LÖK) om etablering och introduktion av vissa nyanlända invandrare i Uppsala kommun. LÖK tydliggör ansvarsfördelningen mellan berörda parter, fastställer hur samverkan och samarbete kring nyanlända ska ske, och tydliggör vilka delar inom kommunen som medverkar i mottagandet. Det gemensamma målet är att alla nyanlända ska erbjudas goda förutsättningar för egen försörjning och ett aktivt deltagande i samhällslivet i Uppsala. Det gemensamma arbetet ska främja jämställdhet mellan kvinnor och män. Revidering av överenskommelsen pågår.

Regeringen har tagit beslut om ny lagstiftning som innebär förändringar av ersättningssystemet till ett mer prestationsbaserat system. Kommuner med högt mottagande av nyanlända från anläggningsboenden i förhållande till sin folkmängd får en högre ersättning. Syftet är att få ett utökat mottagande av personer från anläggningsboenden, kortare väntetid för kommunplacering och en jämnare fördelning av mottagandet mellan kommunerna. Uppsala kommun har ett lågt flyktningmottagande i förhållande till sin folkmängd och kommer inte att få del av den ersättningen.

En kommun som har en överenskommelse om mottagande den 1 januari 2014 får 15 000 kronor för varje nyanländ person som kommunen tar emot under året som är kvotflyktning eller är anvisad från Migrationsverkets anläggningsboende. Även om överenskommelsen inte är tecknad vid årsskiftet kan kommunen ändå få 15 000 kronor per nyanländ person om kommunen tecknar en överenskommelse om mottagande under första halvåret 2014. Då Uppsala kommun avser teckna överenskommelse med 50 anvisningsbara platser kommer kommunen att kunna ta del av denna ersättning.

Regeringen har också tagit beslut som innebär krav på att nyanlända accepterar erbjudet lämpligt arbete i hela landet, nyanlända som är föräldralediga på deltid ska få sin etableringsplan förlängd och att Arbetsförmedlingen enbart anvisar till annan kommun om det finns arbetsmarknadsskäl, inte bostadsskäl. Det innebär också att kommunerna får ta ett större ansvar för bosättningen och inte kan hänvisa bostadslösa flyktingar till Arbetsförmedlingen för att få en bostad.

Uppdrag och mål

Nämndens mål att 10 procent av nyanlända flyktingar ska tas emot genom anvisning har inte uppnåtts. Den överenskommelsen som tecknades för 2013 omfattade inte anvisningsplatser. Nämnden kunde på grund av den svåra bostadssituationen inte garantera att ta fram platser för bosättning och valde därför att inte skriva in det i överenskommelsen.

Kommunen har i förhållande till sin befolkning under många år tagit emot ett lågt antal flyktingar, även före december 2010 då kommunerna hade ansvaret för introduktionen av nyanlända flyktingar. Inte sedan 2007 har kommunen tagit emot det antal flyktingar som överenskommit förrän 2013, då 470 flyktingar folkbokförde sig i Uppsala kommun. Överenskommelsen omfattade 350 flyktingar.

Nämnden arbetar för att invandrare och flyktingar ska få en bra introduktion till samhället. I den samhällsorientering som är en del av flyktingars etableringsinsatser ingår det att ge en grundläggande information om och förståelse för samhället. Samhällsorienteringen bedrivs enligt avtal hos varje utbildningsanordnare som erbjuder utbildning i SFI i Uppsala kommun. Under perioden 1 oktober 2012 till 30 september 2013 påbörjade cirka 550 nyanlända personer samhällsorientering i Uppsala kommun. Av dessa var något fler kvinnor än män.

Nämnden ger bidrag till den ideella föreningen Nyby Vision. Syftet med föreningen är att främja integration och gemenskap mellan människor och erbjuda kompetenshöjande kurser, samt att

underlätta inträdet för arbetssökande på den svenska arbetsmarknaden. Ett etablerat samarbete finns med socialtjänsten och Uppsalas SFI-anordnare. Av statistik från 2008 och framåt framgår att antalet deltagare i verksamheten varit cirka 250 per år.

Nämnden ger bidrag till Röda korset som genom sin verksamhet utgör ett viktigt komplement och stöd till kommunens arbete för migranternas välmående och introduktion i samhället. Bidraget som ges stödjer fyra verksamheter: mötesplats Internationella träffpunkten, välkomnare (kontaktpersoner till migranter), flyktinggruppen och Röda korsets folkrättsinformatörer. Verksamheten når en bred målgrupp såsom ensamkommande barn, asylsökande, personer som nyss fått uppehållstillstånd, studenter och personer som vistas i landet en lång tid. Röda korset arbetar också med familjeåterföreningar och efterforskning av försvunna anhöriga. Nämnden ger också bidrag till Röda korsets behandlingscenter för krigsskadade och torterade.

Nämnden ger bidrag till Uppsala KFUK–KFUM som bedriver lägerskola två veckor varje sommar vid Alnäs. Lägerskolan vänder sig till nyanlända flyktingar och invandrare i åldern 12–16 år. Lägerskolan har bedrivit undervisning i svenska språket varvat med fritidsaktiviteter. Lägerskolan omfattar 20–25 barn.

Nämnden har ansökt om medel från Länsstyrelserna för att stärka och utveckla verksamheten med flyktingguider och familjekontakter. Somaliska föreningen i Uppsala och Folkuniversitetet har startat ett projekt vars övergripande syfte är att underlätta etableringen av nyanlända flyktingar i det svenska samhället och på arbetsmarknaden. Målet är att motverka utanförskap och öka "egenmakten", öka kunskapen om Sverige och svenska förhållanden, samt att nyanlända snabbare integreras i samhället.

En ny funktion, samordnare med inriktning mot flyktingar och ensamkommande barn, har inrättats av socialnämnden för barn och unga. Samordnaren arbetar för hela kommunen och har som uppdrag att stödja verksamheternas mottagande av nyanlända, fånga upp utvecklingsbehov och förbättringsområden och fungera som en sammahållande funktion i kontakterna med externa parter.

Framtid

Nämnden avser att teckna en överenskommelse med Länsstyrelsen om att ta emot 500 nyanlända flyktingar, varav 50 personer ska kunna anvisas till kommunen genom Arbetsförmedlingen. Migrationsverkets och Arbetsförmedlingens prognos för Uppsala län 2014 bedömdes till 1 220, varav Uppsala kommun enligt fördelningsnyckeln skulle ta emot 950 flyktingar, varav 463 på anvisning.

Behovet av bostäder till nyanlända flyktingar som beviljats uppehållstillstånd är mycket stort. Kommunerna har en central roll för bostadsförsörjningen, men på grund av bristen på bostäder i många kommuner tvingas många som fått uppehållstillstånd att bo kvar på ett anläggningsboende. Nämnden har därför beslutat att anta en behovsplan och planera för bostäder till nyanlända flyktingar för 2014 och framåt. Ensamkommande barn som ska flytta till eget boende prioriteras i första hand, därefter anvisningsplatser för nyanlända från Migrationsverkets anläggningsboenden och för kvotflyktingar.

En revidering av den lokala överenskommelsen om nyanländas etablering pågår. Den reviderade överenskommelsen omfattar dels fler kommunala verksamheter, dels andra parter som Försäkringskassan, Landstinget och invandrarföreningar. Ett antal förbättringsområden har identifierats.

Statsbidrag för flykting kommer från och med 2014 att fördelas utifrån vissa fördelningsprinciper till de nämnder som ansvarar för pedagogisk verksamhet, SFI och samhällsorientering, försörjning, mottagande och bosättning med mera. Det innebär att nämndens intäkter minskar och andra nämnder får ökade intäkter.

Arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser

Ekonomiskt utfall Arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse	Avvikelse	Utfall
(Belopp i tkr)	2013	2013	Augusti	Budget	Prognos	2012
Intäkter	138 683	130 642	143 536	8 041	-4 853	123 464
Kostnader	-126 899	-131 096	-138 393	4 197	11 493	-119 716
Resultat	11 783	-454	5 143	12 236	6 640	3 748

Årsresultat 11 783 tkr

Bokslutet visar på ett positivt resultat med 11 783 tkr. Större avvikelser mot prognos och budget kan ses i såväl intäkter som kostnader för välfärdsjobb. Dels har cirka 3 000 tkr bokförts på övriga kostnader i stället för välfärdsjobb på grund av att i inledningen av året bokfördes kostnaden som avtalsersättningar till Vård & bildning för att i allt högre grad bli egna anställningar inom Navet kompetens. Dessutom har det varit fördröjning i utbyggnadstakten av arbetet med välfärdsjobb vilket innebär att såväl intäkterna från Arbetsförmedlingen (5 000 tkr lägre än prognos) som de egna kostnaderna för välfärdsjobben (11 000 tkr lägre än prognos) blivit lägre än förmodade.

Kostnaden för resurs på Arbetsförmedlingen har bokförts under övriga kostnader med 550 tkr. Likaså ersättningar för stadsdelsutveckling med 1 300 tkr.

Budgerade medel på 5 000 tkr för samverkan har inte tagits i anspråk under 2013.

Navets förvaltnings- och verksamhetskostnader är cirka 4 300 tkr högre än budget under arbetsmarknad och cirka 300 tkr lägre än budget under vuxenutbildning. Avvikelsen kan bedömas motsvara ungefär det formelfel i personalbudgeten som uppdagades vid delårsbokslutet och som beräknades uppgå till cirka 5 000 tkr.

Viktiga händelser

UAN fattade i december beslut om inrättandet av en enhet vars uppgift ska vara att ta emot de elever som avbryter sina studier på ett program och erbjuda dem att fortsätta studierna utifrån den kunskapsnivå de befinner sig på, och att i övrigt ge eleverna det stöd de behöver för att kunna slutföra sina studier på ett nationellt program. Att fler slutför en gymnasieutbildning kommer i förlängningen att minska arbetslösheten bland ungdomar, då detta är en viktig förutsättning för att nå egenförsörjning.

Kommunens informations- och uppföljningsansvar tydliggjordes genom UAN:s beslut i december-nämnden. Arbetet ska tydligare inriktas på att nå alla berörda ungdomar genom uppsökande verksamhet och samverkan med arbetsförmedling och socialtjänst.

Uppdrag och mål

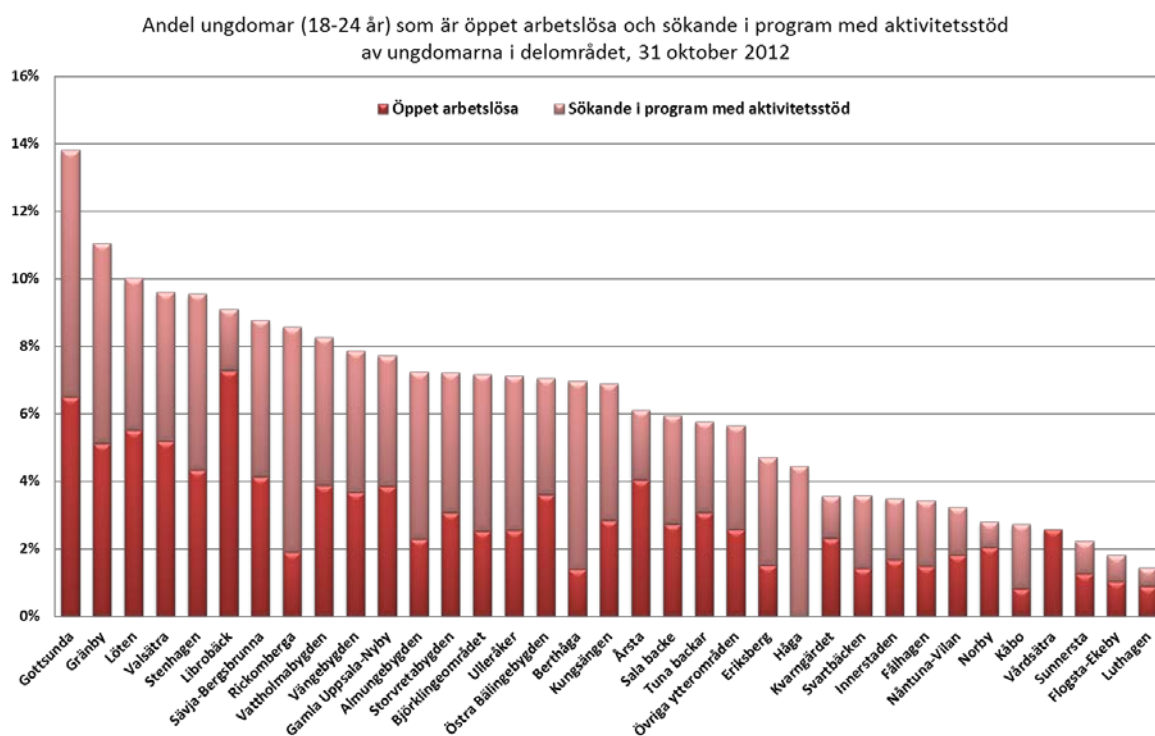
Utifrån nämndens mål att *Ungas skolresultat och möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden ska inte påverkas negativt av deras sociala, ekonomiska och kulturella bakgrund* görs varje år en uppföljning av ungdomars resultat från gymnasieskolan och andelen arbetslösa på stadsdelsnivå.

Alla elever har rätt att utvecklas så långt som möjligt oberoende av sin bakgrund, vilken stadsdel de bor i eller vilken skola de går i. Skolan har ett lagstadgat ansvar att kompensera för skillnader i elevers olika förutsättningar. I syfte att skapa likvärdiga förutsättningar som ger alla elever möjligheter att nå skolans mål har nämnden en stukturersättningsmodell för gymnasieskolan. Studier visar att det finns starka samband mellan elevers bakgrund och hur väl de lyckas i skolan. Unga utan gymnasieexamen är överrepresenterade i gruppen arbetslösa.

Andel elever behöriga till universitet och högskola av de eleverna med slutbetyg,

Stadsdel	Andel i % 2012
Gottsunda	80 %
Gränby	77 %
Stenhagen	91 %
Sävja-Bergsbrunna	88 %
Valsätra	89 %
Kommunen totalt	88 %

Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter avslutad gymnasieutbildning är högre i Uppsala (73 %) än i riket, rikssnittet 2011 var 67 procent. Vid en närmare uppföljning av 5 prioriterade stadsdelar i Uppsala när det gäller andel behöriga elever till universitet och högskola kan man se att endast två av stadsdelarna ligger under kommunens snittresultat. I en mätning samma år av andelen arbetslösa ungdomar i stadsdelarna så kan vi ändå se att ungdomarna från de 5 prioriterade stadsdelarna är representerade bland de stadsdelar med högst ungdomsarbetslöshet. Förklaringar till detta kan vara ungdomars brist av kontakter på arbetsmarknaden samt brist på arbetslivserfarenhet.

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB

Feriearbete är många ungdomars första kontakt med arbetslivet. En tidigare kontakt med arbetslivet ger bättre förutsättningar för en framtida förankring på arbetsmarknaden. TCO pekade i en rapport från 2011⁷ på att individer som studerat teoretiska program och fått möjlighet till feriearbete har 60 procent högre sannolikhet att få ett heltidsarbete året efter de slutat gymnasiet än för individer som inte har haft något feriearbete, allt annat lika. Motsvarande tal för individer som studerat praktiska program är drygt 42 procent.

Möjligheten att få ett feriearbete är inte främst beroende av konjunktur utan att unga får stöd och hjälp att hitta ett arbete. För att ungdomar ska få en så tidig kontakt som möjligt med arbetslivet har nämnden prioriterat årskurs 9 och garanterar alla de ungdomarna ett feriearbete under tre veckor. Nämnden ser det också som extra viktigt att satsa på de ungdomar som själva inte har ett kontaktnät eller möjligheter att ordna ett feriearbete på egen hand. Därför erbjuds även gymnasieungdomar med funktionsnedsättning samt elever på språkintruktionsprogram feriearbete. Under 2013 har nämnden erbjudit 100 gymnasieelever möjlighet till feriearbete med inriktning kultur och fritid. Syftet har varit att ge ungdomar möjlighet att själva vara med och bidra till att Uppsala blir en attraktiv sommarstad. Feriearbetena har genomförts i olika projekt i samverkan med bland andra föreningar och studieförbund.

Alla personer som söker ekonomiskt bistånd hos socialtjänsten på grund av arbetslöshet ska anvisas till Navet. Inom 10 dagar från första besök på Navet träffar personen en arbetskonsulent för kartläggningssamtal och information om val av utförare. Det finns 17 olika utförare att välja emellan som erbjuder arbetsmarknadsinsatser. Det egna valet träder i kraft när personen fått sin ansökan om ekonomiskt bistånd beviljad. Socialtjänsten och Navet arbetar med att personer så fort som möjligt ska nå en egen försörjning med stöd av kommunala arbetsmarknadsinsatser. Eftersom Navet startade i större skala under året har socialtjänsten blivit tvungen att göra strukturella förändringar i t ex datasystem och arbetssätt för att få personer så snabbt som möjligt till Navet. De problem som uppstått har lösts eller är under bearbetning. Det finns därmed utrymme för ytterligare tidseffektiviseringar.

Under året har inte bara arbetslösa hänvisats till Navet utan målgruppen har utvidgats till att även personer med större behov av stöd har hänvisats dit. Detta ställer dock andra krav på personalen på Navet, samt vilka arbetsmarknadsinsatser som finns tillgängliga. Ett expanderat utbud av arbetsmarknadsinsatser som Navet har tillgång till ökar möjligheten till individualisering och ger snabbare vägar till egen försörjning. Ett arbete som både pågår och kommer att utvecklas.

Av 241 deltagare som fram till november avslutat arbetsmarknadsinsats inom det valfrihetssystem som införts under 2013 har 36 (15 %) återgått till försörjningsstöd eller har behov av andra insatser medan 134 (56 %) har gått till arbete, studier eller längre insats via Arbetsförmedlingen. 71 (29 %) är inte längre aktuella för försörjningsstöd av annan orsak till exempel flyttat från kommunen eller ej avhörd. Uppsala är därmed i paritet med många andra kommuner i landet gällande personer som går till egen försörjning genom arbete och studier.

Unga vuxna med funktionsnedsättning är i högre grad långtidsarbetslösa än andra ungdomar. Det är en grupp som är i behov av omfattande stöd och samordnade insatser från olika aktörer. Skolan har t ex ansvar för att ge stöd så att den unge kan genomföra sin utbildning med fullständig examen. En bred samverkan krävs mellan skolan, socialtjänsten, landstinget och arbetsförmedlingen för att ge stöd och insatser så att den unge får möjlighet till egen försörjning. Nämnden har gett i uppdrag till Jobbcenter att arbeta och samordna insatser för denna grupp

Nämnden har två insatser som riktar sig till arbetslösa unga vuxna med funktionshinder: Estetiskt program på Iris Hadar, en upphandlad verksamhet som funnits sedan 2009, och Sams som är en samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunen och utförs av Vård & bildning. Under 2013 har 51 personer deltagit i Iris Hadars verksamhet och 170 personer har varit inskrivna i Sams.

⁷ TCO granskar: Unga som inte får jobb efter gymnasiet 2/11
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Verksamhetsberättelse 2013

Föreningslivets unika kompetens och det frivilliga arbetet som finns kring många offentligt finansierade verksamheter ska tas tillvara. Nämnden ger bidrag till och samarbetar med flera sociala företag som bedriver arbetsbefrämjande och arbetsrehabiliterande insatser. Nämnden stödjer utvecklingen av sociala företag som ett led i att öka möjligheter för människor att integreras, bli mer delaktiga i samhället, och öka utbudet av platser för arbete och sysselsättning. Nämnden ger bidrag till fem föreningar för språkträning, arbetsrehabilitering, sysselsättning och anställningar med stöd. Under 2013 har ytterligare ett socialt företag beviljats bidrag.

Under året har fler arbetslösa än någonsin fått möjlighet att få ett välfärdsjobb. Målsättningen på 500 är inte uppnådd men cirka 450 personer har under 2013 varit ute i en välfärdsanställning. De som redan varit ute i en praktik har prioriterats och praktiken har kunnat omvandlas till en anställning.

Utöver de praktikplatser som omvandlats till välfärdsanställningar har 22 personer som deltagit i Krami/Moa övergått från att praktisera till att vara anställda under 2013. Bland anställningarna finns olika typer av anställningsstöd från Arbetsförmedlingen, OSA och anställningar utan anställningsstöd. I projektet NUEVO K2 har 10 personer fått anställning efter praktik och i projekt Athena har 4 personer fått anställning efter praktik under 2013. Av de personer som haft praktik via en extern utförare till Navet har två personer fått sin praktik omvandlad till anställning.

Nyckeltal	Resultat 2011	Resultat 2012	Förändring	Jämförelse med andra
Öppet arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i åldern 18-64 år, andelar av den registrerade arbetskraften	6,3 % (2012)	6,2 % (2013)		Rikssnitt 2013 8,5 %
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år ⁸	73,3 %	74 %		Rikssnitt 2012 77,1 %
Försörjningshinder på grund av arbetslöshet	40,8 %	39,7 %		Rikssnitt 2012 46,9
Kostnader för arbetsbefrämjande insatser per vuxen biståndsmottagare	52 559 kr	32 433 kr		Rikssnitt 2012 30 049 kr
Unga vuxna med ekonomiskt bistånd	5,7 %	5,7 %		Rikssnitt 2012 7,6 %

Framtid

Under 2014 kommer riktlinjer för verksamhetsbidrag att tas fram för att skapa en tydlighet i nämndens bidragsgivning till de föreningar som tillhandahåller arbetstränings- och sysselsättningsplatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

I samband med nämndens beslut om åtgärder får att få en ekonomi i balans har nämnden uppdragit åt kontoret att under 2014 se över behovet av platser för arbetsbefrämjande och rehabiliterande insatser för personer som står långt från arbetsmarknaden. Ett gemensamt arbete med kontoret för hälsa, vård och omsorg kommer att ske för att definiera begreppen arbete och sysselsättning, klargöra ansvarsfördelningen mellan nämnden och nämnden för hälsa och omsorg för insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning, och ta fram en modell för samverkan mellan nämnd- och verksamhetsgränser. Ett viktigt fokusområde inom ramen för den länsövergripande överenskommelsen om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning kommer under 2014 att vara arbets- och sysselsättning.

⁸ Ingen hänsyn tagen till andelen studerande
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, Verksamhetsberättelse 2013

6.7 Medarbetare och ledare

Nämnden är arbetsgivare för myndigheterna Socialtjänst-Försörjningsstöd och Bostadssamordning samt för Navet.

Viktiga händelser

Under 2013 genomförde myndigheten Socialtjänst-Försörjningsstöd en organisationsförändring som innebar att socialbidragsverksamheten gick från en expeditivlösning mot en teamorienterad organisering. Varje enhetschef har fått ett tydligare ansvar över hela verksamheten och har ett tydligare ekonomiskt ansvar för verksamheten.

Socialtjänst-Försörjningsstöd har under året fått ett tydligare fokus på myndighetsarbete och på uppföljning av verksamheten för att uppnå en kostnadseffektiv och professionell verksamhet. Verksamheten uppvisar bättre resultat i form av en tendens av att uppnå lägre kostnader för utbetalt socialbidrag. Detta kan förklaras av att genom Navets verksamhet har fler socialbidragstagare tagit del av insatser än tidigare, bland annat har 200 personer fått välfärdsjobb. Bostadssamordningen har under året minskat sin kö till bostadssociala kontrakt radikalt. Vid årets slut fanns inga barnfamiljer i kö till verksamheten.

Under 2013 blev nämnden arbetsgivare för organisationen Navet Uppsala. Denna organisation består av tre delar: utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Ett viktigt motiv för att skapa denna organisation har varit att samordna insatser för att effektivare lotsa arbetslösa till studier och/eller till arbete. Arbetsmarknadsdelen har ett samlat ansvar för arbetsmarknadsfrågor i Uppsala kommun. Utbildningsdelen innehåller bland annat större delar av Centrum för vuxnas lärande och antagningsenheter.

Uppdrag och mål

Bostadssamordningen har sedan starten av myndigheten 2011 haft en uppdelning där varje medarbetare har ett eget ansvarsområde att bevaka utifrån intresse och kompetens, t ex missbruk, barnperspektiv, psykiatri och våldsutsatta. Denna modell har under hösten börjat utarbetas på alla enheter på försörjningsstöd. Detta medför en konkret koppling till medarbetarens egna kompetensutvecklingsplan. Varje enhetschef leder varsin tvärgrupp inom de olika ansvarsområdena vilket säkerställer att kompetensen sprids vidare alla anställda

Myndigheterna erbjuder i princip bara heltidstjänster och där deltid förekommer är det av egen begäran (tjänstledighet, föräldraledighet, studier, sjukdom). Vikariat till följd av partiell tjänstledighet kan om det går eller behov finns kombineras.

Socialtjänst-Försörjningsstöd

Varje enhet på Socialtjänst-Försörjningsstöd har under 2013 haft handlingsplaner för måluppfyllelse av verksamhetsplan. Dessa ska utvärderas av ledningsgruppen och enhetsvis med all personal för att gå igenom måluppfyllelse.

Under 2013 har myndigheten arbetat aktivt för en tydligare verksamhetsstyrning och uppföljning. Detta har resulterat i regelbundna uppföljningar med personal gällande verksamhetens resultat och i dialoger med medarbetarna om hur verksamheten ska genomföras för att den ska bli mer effektiv och leverera rätt insats till rätt person.

Under hösten har arbetsmiljöfrågorna fått ett stort fokus. Omorganisation har i vissa delar av verksamheten medfört en del arbetsmiljöproblem under hösten. Medarbetare har erbjudits Previainsatser och annat stöd.

Socialtjänst-Försörjningsstöd har en fortsatt låg korttidsfrånvaro. Långtidsfrånvaron har ökat något under hösten då några i personalen efter omorganisation har upplevt en pressad arbetssituation.

Bostadssamordning

På Bostadssamordningen har arbetsmiljöfrågorna varit i fokus under året, detta då enheten haft ett flertal incidenter som rört hot och våld. Innan sommaren 2013 fattades flera beslut för hela myndigheten som rört att säkerställa trygghet för personalen, t ex att alla nybesök ska tas på bottenplan. Samarbete med Securitas vaktbolag har utvecklats under året vilket har inneburit att väktare ronderar i verksamheten under hela dagen samt finns mer lättillgängliga vid hotsituation. Detta har medfört en tryggare arbetsplats.

Bostadssamordningen har en fortsatt låg korttidsfrånvaro, den frånvaro som varit har orsakats av vård av barn. Långtidsjukskrivningen har fortsatt ligga på över 10 %, orsakat av fysisk sjukdom och i något fall pressad arbetssituation. Verksamheten arbetar aktivt med att analysera och förbättra situationen.

Navet

Ett antal gemensamma möten för Navets alla enheter har genomförts för att öka medarbetarnas kunskap om vad andra enheter gör och vilka möjligheter det kan finnas att skapa samarbete mellan enheterna. Navet, som bildades i januari 2013, har under året utökat ansvarsområdet och breddat kompetensen för att när verksamheten kommer att verka i gemensamma lokaler ytterligare stärka de enhetsövergripande kompetenserna.

Navet har arbetat medvetet för att medarbetarna ska trivas, känna arbetsglädje och trygghet. Detta stäms av i APT, medarbetarsamtal och i olika andra sammanhang. Medarbetarna uttrycker att det är ”högt i tak” i verksamheten, att de är delaktiga i förändringar, och att de har stor påverkan på hur verksamheten bedrivs. Under året har ett arbetsmiljöarbete, där frågan om hot och våld ingår, påbörjats inom Navet.

I Navet erbjuds i huvudsak heltidstjänster. I vissa verksamheter förekommer deltidarbete, men är de fallen självvalt.

Framtid

Under våren 2014 samlokaliseras hela Navet till Kungsgatan 85. Navet kommer att arbeta än mer med enhetsövergripande kompetenser för att ytterligare förstärka samordningen av utbildning- och arbetsmarknadsfrågor.

Under 2014 kommer Socialtjänst-Försörjningsstöd fortsatt att fokusera på brukaren och bemötandefrågor, detta innebär bland annat följande:

- fortsatt utbildning hos personalen för ökad kompetens gällande målgruppens behov
- fortsatt fokus på likställighet och professionalitet i myndighetsarbetet där målet är en effektiv hantering där rätt hushåll får rätt stöd
- fokus utveckling av kundtjänst, service och brukarmedverkan
- fortsatt utveckling av hemsida och insida för en god information och tillgänglighet

Insidan på kommunens hemsida ska bli det forum där all information finns tillgänglig för anställda på myndigheterna. Förbättringsteam av medarbetare är under utarbetande för att säkerställa insidan som ett relevant och användbart redskap för medarbetarnas professionella utövande.

UTBILDNINGS- OCH
ARBETSMARKNADSNÄMNDEN